శ్రీ వివేకానందస్వామి శతతమ జయంతి ప్రచురణములు

ఆంధ్ర పాఠకులకు అమూల్య తరుణము

శ్రీ వివేకానంద సంపూర్ణ గ్రంథావళి

ప్రతిభోజ్జ్వలులైన ఆంధ్రపండితులచే ఆంధ్రీకరింపబడి 10 సంపుటాలుగా ప్రకటింపబడి ఉన్నాయి. ప్రతి సంపుటంలోను దాదాపు 500 పుటలు.

అయిదవ సంపుటము క్యాలికోగాని అట్టబైండుగాని లేదు.

స్వామిజిసందేశం మాతృదేశభక్తిభరితం, ప్రాణప్రదం, ఆత్మోత్తేజకరం, విశ్వజనీనం. అది సమగ్రంగా ఆంధ్రమహాజనులకు అందడం ఇదే మొదటిసారి. స్వామిజీది దివ్యదృష్టి. ఆయన అమోఘ పరిష్కారవిధానం సూచింపని ముఖ్యసమస్య అంటూ లేదు. ఆయన గ్రంథావళిని చదివినవారికి ఉత్సాహమును ఉదాత్తతయున్నూ కలుగక తప్పదు.

తొమ్మిది సంపుటాలు విక్రయానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి.

ఖరీదు: అట్టబైండు సెట్టు రు. 45-00 లు. క్యాలికోబైండు సెట్టు రు. 58-50 లు.

ఒక్కొక్క సంపుటం:

అట్టబైండు రూ. 5-00 **క్యాలికో రూ. 6-50**

(పోస్టేజి ప్రత్యేకము)

ఇట్లు వ్రాయుడు:

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౩ ౧౯౭౩ - జూన్ : ప్రమాదీచ - జ్యేష్ఠము సంచిక ౬

విషయ సూచిక

1231 పోస్టు బాక్సు : 635

మా మాసపత్రికలు

వేదాంతకేసరి

తత్త్వశాస్త్ర - మత - సంస్కృతివిషయికంగా 1914-వ సంవత్సరంనుండి నడపబడుతుండే
ఆంగ్ల మాసపత్రిక

సాలు చందా: ఇండియాలో 6 రూపాయలు; సింహళములో 8 రూపాయలు.
ఇతర విదేశాలలో 3 డాలర్లు, లేదా 14 షిల్లింగులు.

శ్రీ రామకృష్ణ విజయం

మత - సాంస్కృతికవిషయికంగా 1921-వ సంవత్సరమునుండి ప్రచురింపబడుతున్న తమిళ మాసపత్రిక

సాలు చందా: ఇండియాలో రూ॥ 5 లు, సింహళములో రూ॥ 7 లు.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

1944-వ సంవత్సరంనుండి ప్రచురింపబడుతూ విశ్వోపజీవ్యమైన ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానామృతమును పెదజల్లే
తెలుగు మాసపత్రిక

సాలు చందా: ఇండియాలో రూ॥ 5 లు, సింహళములో రూ॥ 7 లు.

1. చందాదారులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలలో తమ 'చందాదారు సంఖ్య' నుదాహరిస్తూ విలాసాలను స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
2. పత్రిక అందకపోతే మాసాంతానికి మాకు తెలుపాలి.
3. చందాదారులకు మేము ప్రచురించిన గ్రంథాలను 6¼% తగ్గింపు ధరలకు అందజేస్తాం. వివరాలకు క్రింది విలాసానికి వ్రాయండి.
4. ప్రముఖ సంస్కృతి కేంద్రాలలో ప్రచారంలో ఉన్న యీ ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన పత్రికలు అడ్వర్టైజ్మెంట్లకు చక్కని సాధనాలు. రేట్లకు వ్రాయండి.
5. సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేటప్పుడు రెండేసి ప్రతులు పంపవలసినదని గ్రంథకర్తలకు ప్రకాశకులకు మా ప్రార్థన.
6. ప్రజారంజకములైన మత - తత్త్వశాస్త్ర - సంస్కృతివిషయిక స్వతంత్ర వ్యాసాలను రచయితలు అందజేస్తే సంపాదకులు కృతజ్ఞతతో పరిశీలించి ప్రచురిస్తారు.
7. పత్రిక స్పెసిమెన్కాపీ కోరేవారు 75 పైసల పోస్టేజి పంపాలి.

ఇంకా వివరాలు కావలసినవారు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠం, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

అనే విలాసానికి వ్రాయండి.

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు: ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

'సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు' (ఆల్డసు హాక్స్లి) అను పొగడ్తగన్న శ్రీమన్నిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేటతెలుగున అనువాదము.

'గురుదేవుని స్వతస్సిద్ధజ్ఞానము, చిదానందోద్రేకప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితామాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందు: తేది 27-7-'58)

'అద్యతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.'

(సన్డే స్టాన్డర్డు: తేది 16-2-'58)

'అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి గలది.' (భారతి: 7-6-'61)

'చవులూరించు చక్కని రచన.' 14-2-'58 (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు **వెల: రూ. 7-50**

ప్రబోధరత్నాకరము

అనువాదకులు: శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు అమెరికాయందలి సహస్రద్వీపవనమున శిష్యులకు బోధించిన తత్త్వసారము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమై యున్నది. శాస్త్ర జిజ్ఞాసకలవారికి ఇందలి పాఠటీకలు ఎంతయో యుపయుక్తములు కాగలవు.

232 పుటలు మూడవ కూర్పు **వెల: 2-50**

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

శ్రీ రామకృష్ణ గ్రంథ

శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర

శ్రీరామకృష్ణభగవానుని సతీమణియు, ఆదర్శమాతయు, యోగినియునగు
మహనీయురాలి దివ్యచరిత్ర

రచయిత:

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ప్రతి స్త్రీయును పురుషుడును...చదువవలసిన గ్రంథమిది...అమృతకలశము ... అనన్యసామాన్య నీతిమంజరి...తియ్యని తెలుగు...పాలవంటి శైలి...

—ఆంధ్రప్రభ

...నారీలోకమునకే కాక, ఆధునిక వాఙ్మయమునకు ఈ గ్రంథము అమూల్యమైన కానుక; పాఠశాలలలో, కళాశాలలలో పాఠ్యగ్రంథముగా నుండదగిన ఉత్తమ గ్రంథము.

—ఆనందవాణి

246 పుటలు (అయిదవ కూర్పు) వెల: రూ. 2-75

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

శ్రీ వివేకానంద జీవితచరిత్ర

(శ్రీ చిరంతనానందస్వామి ప్రణీతము)

ఇందు శ్రీ స్వాములవారి జీవితమున నింతకుపూర్వము గ్రంథస్థములుగాని ముఖ్య సంఘటన లెన్నియో శ్రీవారి సోదరశిష్యులవలన విని వ్రాయబడినవి. ఇది శ్రీ స్వాములవారి సంపూర్ణ చరిత్ర!

...శ్రీ వివేకానందస్వాములవారి యసమాన వాగ్వైభవమును మంచి నుడికారపు టొడుపుతో శ్రీ చిరంతనానందులు తెలుఁగున బ్రదర్శించిరి. వివేకానందుల వాఙ్మయ మూర్తికి తెలుఁగుసేత యలంకృతి...

—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి

నిర్దుష్టమైన భాష, అందమైన అచ్చు, ఆకర్షకమైన రూపము.

432 పుటలు (పదవ కూర్పు) వెల: రూ. 4-00

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4.

ఒక మనవి

పాఠక సహోదరులారా,

ఈ సంచికతో శ్రీరామకృష్ణప్రభకు 29 సంవత్సరాలు నిండుతాయి. ఇన్ని సంవత్సరాలు ఈ పత్రిక ద్వారా ఆధ్యాత్మికవిజ్ఞానామృతమును ఆంధ్రమహాజనులకు అందజేసే పవిత్ర సంకల్పాన్ని సజావుగా నిర్వహింపజేస్తూ వచ్చిన సర్వేశ్వరునకు, కృపాసాగరునకు, పోషకులు, రచయితలు, చందాదారులు, ప్రకటనకర్తల, గ్రంథసమీక్షకుల, ముద్రణ కార్యాలయాధికారుల సహకారానికి మా కృతజ్ఞతాభివందనాలను అర్పిస్తున్నాం.

1991వ సంవత్సరం జూలై నెల సంచికతో ఈ పత్రికకు ముప్పైయవ సంవత్సరం ప్రారంభమవుతుంది. ఈ ప్రచారకార్యానికి ఇతోధికాభివృద్ధి వ్యాప్తులు అనుగ్రహించవలసిందని భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నాం.

దేశంలో విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాకు తీవ్రమైన కాటకం సంభవించియున్నందువల్ల జూలై సంచికను ప్రత్యేకసంచికగా కాక మామూలుసంచికగానే వెలువరిస్తున్నాము. పరిస్థితులు మెరుగొందితే సంవత్సరంలోపుగా ప్రత్యేక (పెద్ద) సంచికను అందజేస్తాం. విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా పరిస్థితి కారణంగానే సంచిక అందడానికి ఒకటి రెండు దినాలు జాగైనా సహించవలసిందని చదువరులను ప్రార్థిస్తున్నాం.

అతిముఖ్యమైన జరూరైన ప్రార్థన:- చందాదారుల సంఖ్య హెచ్చాలి. ప్రతి చందాదారు తన చందాను సకాలంలో చెల్లించడంతోబాటు ఒక క్రొత్త చందాదారును చేర్చి, తోడ్పడాలి.

అచ్చుధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయినా, శ్రీరామకృష్ణప్రభ సాలుచందా 6 రూపాయలే.

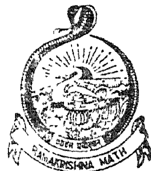
ఇట్లు,

చిద్ఘనానందస్వామి,

సంపాదకుడు.

త్ ఓంకారానందస్వాములవారు
(శ్రీరామకృష్ణ సర్వమత సేవాసంఘముల ఉపాధ్యక్షులు)
వీరు 8-5-1973 న కల్కత్తాయందు మహాసమాధినందిరి.

'అఖిలవిధ శరణాగతులైనను, యీ తృణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౯ } ౧౯౭౩ - జూన్ : : ప్రమాదీచ - జ్యేష్ఠము { సంచిక ౧౨

దైవప్రార్థనము

మత్సమః పాతకీ నాస్తి పాపఘ్నీ త్వత్సమా న హి
ఏవం జ్ఞాత్వా మహాదేవి యథా యోగ్యం తథా కురు.

ఓ మహాదేవీ, పాతకులలో నాకు సమానుడు లేడు, పాపములను రూపుమాపు వారిలో నీకు సమానులు లేరు; ఈ విషయ మెఱిగిన నీవు ఎట్లు చేయుట యుక్తమో అట్లు చేయుము.

[శ్రీ శంకరాచార్యులవారు]

తదహం త్వదృతే న నాథవాన్ మదృతే త్వం దయనీయవాన్ న చ
విధినిర్మిత మేత దన్వయం భగవన్ పాలయ, మాస్మ జీహపః.

ఓ భగవానుడా, (నావంటి దయనీయుడు నీకు దుర్లభుడు కావున) నీవు తప్ప నాకు వేఱొక ప్రభువు లేడు; నేను తప్ప (ఇంతటి) దయనీయుడు నీకు మఱొకడు లేడు. ఈ సంబంధము విధినిర్మితమైనది. దీనిని కాపాడుకో, వదలుకోకు.

[శ్రీ యామునాచార్యులవారు]

"దేవునియందు ఎట్టి భక్తి యుండవలె ననగా,—'ఏమి! దేవుని నామమును జపించిన నాకు పాప మింకను అంటుకొని యుండగలదా? పాపము పోయిన పిదపకూడ నే నెట్లు పాపిగ ఉందును? ఎట్లు బంధమున చిక్కియుందును?' అని చెప్పించునంత సముజ్జ్వలమైన భక్తి ఉండవలెను."

[శ్రీ రామకృష్ణుడు]

మీగడత కలు

శ్రీమద్భాగవతానికి ఎన్నో గొప్పలు ఉన్నాయి. వానిలో ఒక్కటి ఇది:—మహోన్నతతత్త్వజ్ఞానమును నీతిసూత్రాలను భాగవతం కలపుతుంది, చక్కని కథలద్వారా ఉదాత్తకథాపురుషుల సూక్తులద్వారా కలపుతుంది. కథ లంటే పిన్నలకూ పెద్దలకూ కూడ మోజు. కాబట్టి ఆధ్యాత్మికబోధలను కథలమూలంగా అందజేయడం శ్రేష్ఠమైన మార్గం.

ఉదాహరణమునకు రుక్మిణీకల్యాణకథాఘట్టమును చూడండి. ఆ కథాసంభవాలు మనలను చకితులనుగ చేస్తాయి. అంతే కాక అందు ఎన్నో గుణపాఠాలు శీలప్రశంసలు సత్యములు పొందుపడి ఉన్నాయి.

విదర్భదేశమును భీష్మకు డను రాజు పాలిస్తూ వచ్చాడు. అతనికి రుక్మి - రుక్మరథ- రుక్మబాహు - రుక్మకేశ - రుక్మనేత్రు లను కుమారు లైదుగురూ, రుక్మిణి యను కుమార్తె ఒకతె ఉండినారు. రుక్మిణి పుట్టి నానాశైశవక్రీడలతో వర్ధిల్లుతున్నప్పుడు, ఆ రాజమందిరం విదియచంద్రరేఖతో కూడిన పడమటిదిక్కులాగా ప్రకాశించిందిట. ఆమె లోకోత్తర సౌందర్యానికి ఎలప్రాయం మెఱుగు పెట్టింది. తనతండ్రిగృహమునకు వచ్చిపోవు అతిథిజనుల వలన కృష్ణుని రూపబలగుణాదులు విని ఆయనే తనకు తగిన పతి అని రుక్మిణి అనుకుంది. శ్రీకృష్ణుడున్నూ వారూ వీరూ చెప్పగా రుక్మిణి శీలం లక్షణం గుణం విని, ఆ బాలారత్నమును తన కిల్లాలుగ చేసికోవలసిం దని నిశ్చయించుకున్నాడు. బంధువు లందఱూ రుక్మిణిని కృష్ణున కివ్వా లని అనుకుంటుండగా, రుక్మి అనువాడు, కృష్ణునికి ప్రబలద్వేషి కావున, వారి అభిప్రాయాలను గీటునబుచ్చి రుక్మిణిని చేదిరాజగు శిశుపాలున కిచ్చి వివాహం • చేసేటట్లుగా నిశ్చయించుకొని ఏర్పాట్లు చేయించాడు.

రుక్మిణి తన పెద్దన్న తలంపు నెఱిగి, మనోవ్యధ చెంది, ఆప్తుడైన బ్రాహ్మణు నొకని పిలిచి "ఓ బ్రాహ్మణోత్తమా, నీవు దయచేసి శ్రీకృష్ణునొద్దకు పోయి యిక్కడి వృత్తాంతం లియజేయుమా. రుక్మి శ్చయాన్ని మార్పొందించు సామర్థ్యం మా తండ్రిగారికి లేదు. కాబట్టి ఆశ్రితసంరక్షకుడైన శ్రీకృష్ణునే ఇక్కడికి రమ్మను" అని ప్రార్థించి, కొన్ని రహస్యములను చెప్పి, పంపించింది.

బ్రాహ్మణుడు ద్వారకానగరానికి పోయి, ప్రతీహారులద్వారా తన రాకను చెప్పి పుచ్చి, శ్రీకృష్ణభవనంలో ప్రవేశించాడు. అక్కడ శ్రీకృష్ణుడు కనకాసనంమీద ఆసీనుడై ఉండినాడు. చూస్తుండంగానే బ్రాహ్మణుడు 'పెండ్లికొడుకవు కమ్ము' అని సాభిప్రాయంగా దీవించాడు. ఈ సందర్భంలో శ్రీకృష్ణుని నడవడి "అతిథిదేవో భవ" అని ఆమ్నాతమైన భారతీయాదర్శప్రవర్తనమే. బ్రహ్మణ్యదేవుడైన శ్రీహరి పీఠం దిగి, బ్రాహ్మణుని ఆసీనుని చేసి, దేవతలు తనకు చేసే రీతిలో తానతనికి పూజలు చేశాడుట. సకలపదార్థసంపన్నమైన అన్నము పెట్టించి భాసురుడైన భూసురుని రెట్టించిన ప్రియంతో నయంతో సమీపించి లోకరక్షణప్రశస్తమైన తన హస్తంతో అతనికి పాదసంవాహానం చేశాడుట

అప్పుడు ఆ బ్రాహ్మణునితో శ్రీకృష్ణుడు పల్కినపల్కులు:—"ఓ బ్రాహ్మణోత్తమా, కలదానితో సంతృప్తిచెందు మనస్సు నీది. నీ ధర్మము అతిసులభం, వృద్ధసమ్మతం. విత్తం ఏ రవంత ప్రాప్తించినా హర్షించు స్వభావం బ్రాహ్మణునిది. బ్రాహ్మణుడు తన ధర్మంలో నిశ్చలుడై ఉంటాడు. ఆ ధర్మమే అతనికి సర్వాభీష్టములను నెఱవేరుస్తుంటుంది. సంతుష్టి లేకపోతే దేవేంద్రుడైనా నశిస్తాడు, సంతుష్టి

కలిగితే నిర్ధనుడైనా సుఖిస్తాడు. నీవంటి సర్వభూతసుహృత్తములకు, ప్రాప్తలాభముదితమానసులకు, శాంతులకు, సుజనులకు, గర్వహీనులకు నేను పాదాభివందనములు చేస్తుంటాను.'' ఇట్లా శ్రీకృష్ణుడు అతిథిపూజా, బ్రాహ్మణపూజా సముదాచారాలను తన మాటచే నడవడిచే లోకానికి కఱపాడు.

కృష్ణుడు బ్రాహ్మణునితో ఇంకనూ ఈలాగు ప్రసంగించాడు—''ఓ సుబుద్ధీ, నీవు నివసించేది ఏ దేశంలో? మీకు కుశల కలిగించేవా రెవరు? ఏ రాజు రాజ్యంలో ప్రజలు సుఖిస్తారో ఆ రాజు నాకు ప్రియుడు. సాగర దుర్గమైన యీ ద్వారకకు నీవు, పాపం, ఏలాగు వచ్చావు? నేను పరిహాసమాడుట లేదు. నీవు కోరు మేలు ఏదైనను సరే, నేను తప్పక నెఱవేఱుస్తాను.''

లీలాగృహీతశరీరుడైన ఆ పరమేశ్వరుని ఉపచారవాక్యాలకు ఆ బ్రాహ్మణు డెంతగా సంతోషించాడో వర్ణించలేం. వెంటనే అతడు రుక్మిణినిగూర్చిన సకలవివరాలను శ్రీకృష్ణునకు విన్నవించాడు.

రుక్మిణీశ్రీకృష్ణుల వివాహానికి సందేశహారిగా రుక్మిణిచే వరింపబడ్డ ఆ బ్రాహ్మణుడు ధన్యుడు. రుక్మిణి కతడు ఎంత విశ్వాసార్హుడో ఇందువల్ల తెలుస్తున్నది. శ్రీకృష్ణుడు అతనికి చేసిన పూజోపచారాలను బట్టి చూస్తే ఎటువంటి మహోదాత్తతకు బ్రాహ్మణుడు లక్ష్యమో విశదమాతున్నది. ''హిందువుల ఆస్తిక ధర్మము శ్రీరామకృష్ణుడు'' అనే వ్యాసంలో శ్రీ వివేకానందస్వామి ఈలాగు వ్రాశారు- ''వేదమును సనాతనధర్మమును సనాతనధర్మ ప్రవక్తలైన బ్రాహ్మణులను రక్షించడానికి భగవంతుడు మరల మరల మానవరూపంలో అవతరిస్తుంటా డనే సిద్ధాంతం పురాణములు మున్నగు వానిలో సుప్రతిష్ఠితమై ఉంది.'' సనాతనధర్మం అవిచ్ఛిన్నంగా సాగడానికి ప్రవచనం చాలా అవసరం. ప్రవక్తయైన బ్రాహ్మణుడు ఉదాత్తాధ్యాత్మిక జీవితం గడపాలి. అతడు సంఘానికి చేసే ఉదాత్తసేవకు అందఱు అతణ్ణి ఆదరించక తప్పదు. ఆదర్శ బ్రాహ్మణు డేమి చెయ్యాలో, అతనికి ప్రజలు ఎట్లు ఋణపడి ఉండాలో ఈ కాలపు ప్రజలు చక్కగా గ్రహించడం ఎంతైనా అవసరం. ఈ పరిస్థితిని శ్రీ వివేకానందస్వామి చిత్రించినంత చక్కగా ఎవరు చిత్రించ గలుగుతారు? ఆలకించండి ఆయన సూక్తులను—

''మన పూర్వుల ఆదర్శమానవుడు 'బ్రాహ్మణుడు.' అన్ని గ్రంథములలోను బ్రాహ్మణునాదర్శము ప్రధానముగ నున్నది. పారమార్థికసంస్కృతియు వైరాగ్యమును గల బ్రాహ్మణుడు మనకు ఆదర్శం. బ్రాహ్మణుని ఆదర్శం అంటే ఏమి? ఐహికపరత బొత్తిగా లేనట్టియు పారమార్థిక వివేకం సమృద్ధిగ గల్గినట్టియు బ్రాహ్మణత్వమే బ్రాహ్మణాదర్శం. హిందూజాతికి ఆదర్శం అదే...వారు సౌజన్యామృతసింధువులు, ఉదారులు, భగవత్పరులు, వారే మనకు ఆదర్శభూతులైన బ్రాహ్మణులు......భారతదేశంలో ఆదర్శ మానవత్వం బ్రాహ్మణత్వమే. శంకరాచార్యుల వారు ఈ విషయాన్ని అద్భుతమైన రీతిలో తమ గీతాభాష్యప్రారంభంలో పొందుపఱచి ఉన్నారు. శ్రీకృష్ణుడు గీతాచార్యుడుగ వచ్చినందులకు కారణం, బ్రాహ్మణధర్మమును నిలబెట్టుసంకల్పమేనట! అదే ఆయనకు మహాలక్ష్యం. ఈ బ్రాహ్మణుడు, ఈ భగవత్పరుడు, ఈ బ్రహ్మజ్ఞాని, ఈ ఆదర్శమానవుడు, ఈ పరిపూర్ణతాంచితమానవుడు ఉండి తీరాలి, అంతరించి పోకూడదు.''

బుద్ధదేవుడు అతని సందేశము

గౌతమబుద్ధుడు ప్రబోధ మొందినవాడు. చుట్టునున్న లోకము నిద్రలో నున్నప్పుడు ఆయన మేలుకొన్నాడు. లోకము అజ్ఞానమనెడి విస్మృతిలో నిద్రించుచుండగా, ఆయన, పరమార్థజ్ఞానమనెడి ప్రబోధము గాంచినాడు. ఆయన శ్రమించినదియు జ్ఞానజ్యోతిని గడించినదియు తన విముక్తికై కాదు. దుఃఖదావాగ్ని ప్రపంచమును కాల్చుచుండినది, ఆ మంటల నార్పవలె నని ఆయన కోరినాడు. ప్రబోధము గల్గిన వెంటనే బుద్ధుడు, అంతకు ముందు తనచే పెడదారిలో అడుగుపెట్టించుటకై తన మనస్సు నాకర్షింప పాటుపడుచుండిన, మారునితో ఈలాగన్నాడు:—"ఓరి దుర్మార్గుడా, నేను కలుపుచున్న విశుద్ధజీవితము సిద్ధించువఱకు, ప్రజలకందు ప్రీతి హెచ్చువఱకు, అది సర్వమానవులలోనికిని వ్యాప్తి నొందువఱకు, దాని పరిచయము అనుష్ఠానము అందఱికిని కలుగువఱకు, నేను నిర్వాణమున ప్రవేశింపను." నిరంతర నిర్వాణానందము ననుభవింపగోరుట, అన్ని కామములను మించిన కామము. మారున కది తెలియును, తన తుదియస్త్రముగా అతడు దానిని బుద్ధునిమీద ప్రయోగించినాడు. కాని పోటెక్కిన బుద్ధదేవుని దయాప్రవాహములో ఆ అస్త్రము కొట్టుకొనిపోయినది. మారుడు పూర్తిగా నిర్జితుడైనాడు. లోకమునకు కరుణాళుడగు సంరక్షకుడు లభించినాడు.

బుద్ధదేవుని జీవితచరిత్రను సదా రంజకముగ చేయు అంశములు పెక్కులు అందున్నవి. ఇతిహాసోచితరూపకోచితప్రగాఢత అందున్నది. సర్వజనులహితమునకై సర్వజనుల సుఖమునకై సాగి సఫలమైన పారమార్థికాన్వేషణమనెడి నాటకము బుద్ధుని జీవితమున ఆడబడినది. ఆగర్భశ్రీమంతుడు రాజకుమారుడు సుందరుడు సర్వవిద్యాకుశలుడు భువనసుందరియగు నొక రాజపుత్రిని పెండ్లాడి నిరతిశయ భోగములను అనుభవించుచుండి, తటాలున సర్వస్వమును విడనాడి భిక్షువై పర్యటించును. జననమరణసమస్యాపరిష్కారమునకై అతిమానుషకృషి యొనర్చును, అతనికి జ్ఞానోదయమగును, ప్రశాంతమార్గమున అతడు ప్రచారమొనర్చును. అతని ప్రేమ విశ్వప్రేమ, అతని కరుణ విశ్వకరుణ. ధర్మప్రచారార్థము సంఘమును సుస్థిరముగ నెలకొల్పి ఆయన తన యెనుబదియెనిమిదవయేట మహాపరినిర్వాణము నొందెను. ఈ సంభవము లన్నియు మన మనస్సులను ఆదరాద్భుతములతో నింపును. ఆయన జీవితములోను సందేశములోను మూర్తిలోను మనహృదయముల నూపివైచు అనిర్వచనీయోదాత్తవిశేష మున్నది, ప్రాక్ప్రతీచీదేశములం దన్నిటను బుద్ధునుపదేశములందలి జనప్రీతి సదా క్రొత్తవడుచుండుటలో ఆశ్చర్యమేమియు లేదు.

ప్రసిద్ధములైన ఆయన పేరులే ప్రధాన ప్రఖ్యాపకములగు సూత్రములు: అతని మొదటిపేరు 'సిద్ధార్థుడు', సర్వార్థములు సిద్ధింపగాంచినవాడని యర్థము. బోధివృక్షము క్రింద జ్ఞానోదయమైనప్పటినుండి అతనికి 'బుద్ధు' డని పేరేర్పడినది. బుద్ధుడనగా ప్రబోధమొందినవాడు, జ్ఞానజ్యోతి నధిగమించినవాడు. 'శాక్యసింహు' డనునది అతని మఱొక పేరు. అది నిర్భయతకు ఉదాత్తతకు సూచకము. ఆ గుణముల కలిమి పరమార్థజ్ఞానికి లక్షణము. ఆయన

తన్ను 'తథాగతు' డని పేర్కొనెడివాడు. తథాగతు డనగా సకలలోకప్రవేశనిర్గమ మార్గములు గలవాడు, తనకు ముందు వచ్చినవారును తనవెనుక రానున్నవారు నగు లోకగురుపరంపరలో నొకడగువాడని భావము.

అసితు డను కపిలవస్తుజ్యోతిష్యుడు సిద్ధార్థుని జాతకచక్రమును నిర్మించినవాడు. ఆయన చెప్పిన దిది:—"ఇతడు సార్వభౌముడైన నగును, లేదా మానవుల దుఃఖము గన్న కనికరముతో ఇతడు సర్వసంగపరిత్యాగము చేసి మహాజ్ఞానమతిస్థాపకుడైన నగును". ఈ పర్యవసానము కలుగనీయకూడ దని శుద్ధోదనమహారాజు [illegible]యుడై యుండెను.

దుఃఖముజాడ నైనను లేని పరిసరములలో ఆ శిశువు పెరిగి తరుణు డయ్యెను. సుందరి యశోధర ప్రేమ సిద్ధార్థుని సుఖానందములను సమగ్రముగ నొనకూర్చెను. కాని ఆకస్మికముగ ఒకనాడు లోకములో నున్న జరావ్యాధిమృత్యువుల దృశ్యములు సిద్ధార్థుని కంటబడినవి. విశ్వవ్యాప్తమైయున్న దుఃఖమునుగూర్చిన యెఱుక ప్రగాఢముగ కలిగి భ్రాంతిని పటాపంచలు చేసెను. తా నుండిన ఆనందారామము కృత్రిమము బూటకము, వెలుపలి ప్రపంచము తగలబడిపోవుచున్నది – అని రాజకుమారుడు గ్రహించెను. దుఃఖకారణమును అందుకు ప్రతిక్రియను కనుగొనుటకై వెడల నెంచిన అతని సుస్థిర నిశ్చయము రాహులుని జన్మముచే సడల లేదు. అతనిని ముందుకు నెట్టుచున్నది దుఃఖితులగు జగజ్జనులమీది ఉత్కటదయయే కాని స్వకీయముక్త్యాకాంక్షయైనను వేఱేదియును కాదు. ఒకనాటి నడిరేయి సిద్ధార్థుడు ఇల్లాలిని, పుత్రుని, రాజభవనమును ప్రభుత్వమును విడనాడి బుద్ధపదవి నొందించు దారిని పట్టెను.

ఈలోకమున తప్ప మఱి దేనియందును నమ్మకము లేనివారు ఆధ్యాత్మికతృష్ణగలవారిని భోగభాగ్యములకు వశపఱచి ఉంచుట కతితీవ్ర ప్రయత్నము లొనర్తురు. శుద్ధోదనునివంటి వారు, సిద్ధార్థునివంటి వారి దృష్టికి లోకములో కష్టములయు దుఃఖములయు జాడయైన కనబడకుండ కప్పియుంతురు. యంత్రశాస్త్రమందలి అభివృద్ధులను, వైద్యమందు క్రొంగ్రొత్తగ కనుగొన్నవానిని, ప్రజలలో నున్న యెక్కువ తక్కువలను రద్దుచేసి సర్వసమానత్వమును సాధించి నప్పటి సత్పరిస్థితులను, వారికి 'నోరూరగ చెవులు వ్రుట్ట' వర్ణించి, ఈ జీవితము కేవలము సుఖమయముగ నుండు నని నిరూపింప జూతురు. చూపిన యీ యాసలకు సాధకులు కొందఱు ఇంచుమించు మోసపోవుదురు. కాని మానవ చరిత్రను సవిమర్శముగ పరిశీలించిన వారు, లొంగరు.

మానవుని విధిని నిర్ణయించు శక్తులు అతనికి లోపలను వెలుపలను గలవు. ఆ శక్తులను, ఏ యంత్రశాస్త్రము కాని ప్రజాసామ్యవిధానములుగాని లొంగదీయజాలవు. ఇరువదియైదు శతాబ్దములు గడచినను, మానవులకు బుద్ధుని కాలమున నుండిన సమస్యలే ఈనాడును ఉన్నవి. నేటి ఉదారమహాశయులును బుద్ధుని వలెనే మెలగుదురు. అనాదికాలముగ సాగుచు వచ్చుచున్న పరమార్థాన్వేషణము ఇప్పుడును ఇటుతర్వాతనుకూడ సాగుచుండగలదు.

సిద్ధార్థుడు తన భోగభవనమునుండి వెడలినప్పటినుండి, అతనిని మరల భోగములవంకకు మరలింప గోరి, మారుడు వెన్నాడుచునే యుండెను. భవనములో నున్నంతకాలము భౌతికాకర్షకములు ఆయనను పరివేష్టించి యుండెను. మఱి యిప్పుడో, ఆయన మనసులో ఏవేవి ముద్రితములై యుండినవో అవి పరాక్ర

మింప యత్నించినవి. అనుభవించిన కొలదియు అనుభవతృష్ణను హెచ్చించునవి కదా భోగములు, వానిని తలంపించి సిద్ధార్థుని మరిగించుటకై మారుడు తీవ్రప్రయత్నములు పెక్కు సంవత్సరముల కాలము సాగించినాడు. కాని సిద్ధార్థుని సంకల్పము చెడ లేదు, సడల లేదు. తుదకు మారుడే తన పరాజయము నిట్లు తెలుపుకొనెను. "ఆ ధన్యాత్ముని నేను ఏడేండ్ల కాలము అడుగడుగునను వెన్నంటితిని, కాని తథాగతు నిలో దోషలవమైనను నాకు పట్టు చిక్క లేదు."

గురూపదిష్టక్రమములను పాటించుటలో సిద్ధార్థు డస్ఖలితనిష్ఠ కలవాడు. తర్వాత వాని నతడు త్యజించినను అందుకు కారణము వాని అపర్యాప్తత్వమే కాని అతని శ్రద్ధాలోపము కాదు. ప్రస్తుతము 'బుద్ధగయ' అని ప్రస్తుతింపబడుచున్న ఉరువేలావనములో అతడు 'మధ్యమార్గము'ను కనుగొనెను. భోగపరత ఒక పరమావధి. దేహము నెండగొట్టుకొని చంపుకొనుట ఒక పరమావధి. ఈ విపరీతపరమావధులకు రెంటికిని నడిమిదైన మార్గమును ఆయన కనుగొనెను. బోధివృక్షముక్రింద ఆయన కడసారి కూర్చున్నప్పుడు ఆయన కావించుకొన్న దృఢనిశ్చయ మిది : "ఈ ఆసనమున నా దేహ మెండిపోనీ, చర్మము ఎముకలు కండలు విరిసిపోనీ, అమూల్యమైన ప్రబోధము నధిగమింపనిదే ఈ దేహ మిచ్చటినుండి కదలదు." ఆ నిశ్చయమును చెఱచుటకై మారుడు అతితీవ్రముగా యత్నించెను. ఆ వృత్తాంతమంతయు ఆయన జీవితచరిత్రమున ఆశ్చర్యజనకముగా వర్ణితమైయున్నది. సిద్ధార్థుని సంకల్పము సఫల మయ్యెను. ప్రబోధ ముదయించెను. ఆయన బుద్ధు డయ్యెను. ఆయన జ్ఞానదృష్టికి, మానవుల దుఃఖమును గూర్చినవియు దాని ప్రతిక్రియను గూర్చినవియు అగు చతుస్సత్యములు గోచరించినవి. అనిర్వాచనీయానంద మాయన మనస్సులో నిండిపోయెను. జ్ఞాతవ్య శేష మాయనకిక లేదు.

బుద్ధదేవుని చరిత్రమందలి ప్రకృతాధ్యాయమున పరమార్థాన్వేషకు లందఱును తెలిసికొనవలసిన ముఖ్య పాఠ మున్నది:—పరమార్థాన్వేషకుడు సదా జాగరూకుడుగను సుదృఢసంకల్పుడుగను ఉండవలయును. ఇవే ఆయన వాక్కులు: — జాగరూకత అమృతత్వము నొందించును. అజాగరూకత మృత్యువు నొందించును. జాగరూకులకు మరణము లేదు; ప్రమత్తులు ఇప్పటికే సంప్రాప్తమరణులు.

భగవద్విషయమున బుద్ధుడు చాలవఱకు మౌనముగా నుండెను. వ్యర్థచర్చలు అక్కఱ లేదని తెలుపుటకే ఆయన మౌనమును వహించినది, కాని ఆ మౌనమునుబట్టి అతడు నాస్తికుడని కొందఱును అజ్ఞేయవాది యని కొందఱును భ్రమించిరి, మానవ సమస్యల విషయమున ఆయనదృక్పథమునకు అవలంబము అనుభవమే కాని శాస్త్రము కాదు. మాలుంక్య పుత్రునితోడి సంభాషణములో బుద్ధదేవు డొక యుపమానమూలమున తనమతమును స్పష్టపఱచెను. విషదిగ్ధమైన బాణ మొకనికి గ్రుచ్చుకొన్నది. వెంటనే చేయవలసిన దేమి? బాణము నూడబెఱికి గాయమునకు విషమునకు ప్రతిక్రియ చేయవలెను. బాణము వేసిన దెవరు, బాణము వచ్చిన దే దిక్కునుండి, వేసిన వాని జాతి యేది, దేశ మేది, అతని మేనివన్నె తెలుపా నలుపా, అతడు పొట్టివాడా పొడుగరియా, బక్కవాడా బలిసినవాడా — ఈ ప్రశ్నలు వీనికి జవాబులు కేవలము అనావశ్యకములు. మానవునిగుండెలో దుఃఖ మనెడి విషదిగ్ధబాణము గ్రుచ్చుకొనియున్నది; సరియైన గురువును దరిసి విషమును బాధను తొలగించు

కొనుట అతని యేకైకకర్తవ్యము. బుద్ధదేవుడు మంచినడవడిమీాద ఊనిక ఉంచి ప్రజల పారమార్థికజీవితమును పునఃప్రాణవంతముగ నొనర్చెను.

కోసలదేశమునకు చెందిన బ్రాహ్మణులిద్దఱు బుద్ధదేవునొద్దకు వచ్చి తమ కలహమున మాధ్యస్థ్యము సలుపు మని కోరిరి. బ్రహ్మప్రాప్తికి వివిధగురువులు బోధించిన దారులలో సరియైన దారి యేది అనుటనుగూర్చినదే వారి కలహము. 'మీాలో గాని మీా గురువులలో గాని బ్రహ్మమును జూచినవా రున్నారా'' అని బుద్ధు డడిగెను. లేరు, మహాశయా, అనిరి వారు. ''బ్రహ్మమునందు కామ క్రోధ లోభ మోహ మద మాత్సర్యాదోషములు నిండుగ నున్న నని మీా గురువులలో నెవరైన చెప్పిరా'' అని బుద్ధు డడిగెను. ''చెప్ప లేదు, మహాశయా'' అనుటే వారి జవాబు. ''ఈ హేయముల కన్నిటికిని ప్రత్యనీకము బ్రహ్మస్వరూపము. నేను చేసినట్లుగా మీారును మిమ్ము ముందుగా పవిత్రులనుగా చేసికొండి, పిమ్మట బ్రహ్మస్వరూపము నెఱుగుదురుగాని''

బుద్ధదేవు నభిప్రాయానుసారము ఉన్నతతమలక్ష్యము నిర్వాణము. నిర్వాణము తనకు గలిగినదని ఆయన చెప్పుకొన్నాడు. కాని ఆ యనుభూతిని నిర్వచించువిషయమున ఆయన మౌనము వహించినాడు. ఆ మౌనము కారణముగా కొందఱు అపార్థములు కల్పించిరి, సర్వశూన్యత్వమే నిర్వాణ మనిరి. అనేకపండితులు ఆయపార్థములను ఖండించి, ఆయపారముల గ్రహించునెడల బౌద్ధమతపు మొదటికే మోస మగు నని నిరూపించిరి; సర్వమునకును పర్యవసానము శూన్యత్వమే అని ఆయన బోధించి యుండినచో, ఆమతము నొక్కడైనను అనుసరించి యుండబోడు; ఆయన శూన్యత్వమునే పాటించుకొని యుండని నో ఆయనకంతటి మానవహృదయరంజకశక్తి కలిగియుండదు; రోజరుమహాశయుడు ప్రచురించిన 'బుద్ధఘోష నీతికథ' లను పుస్తకమునకు తాను వ్రాసిన పీఠికలో ప్రొఫెసరు మాక్సుముల్లరుగారు పొందుపఱచిన యీా వాక్యము లిట అనుసంధించుకొనదగినవి :—'మనలను నుదకు శూన్యరూపమున త్రోయు మతము, మతమే కాక పోదా? ఇహమునుండి నిత్యపదవికి అందించు వంతెన యగుటచేతనే ప్రతి మతమునకు సార్థకత. ఒక మతము మనలను ముందుకు కొని చనుచు, నిత్యపదవిగంతవ్యమును దరియుచున్నా మని సంతోషించు సమయమునకు సరిగా అగాధమైన 'అభావ' గర్తమున బడద్రోయునేని, అది 'వంతెన' కాదు, పెట్టిన అడుగును లోనికి లాగివేయు బూటకపుదారి యగును.''

ఆ యనుభూతి అనిర్వచనీయ మగుటే అందుంగూర్చి బుద్ధదేవుని మౌనమునకు కారణము. ఆత్మనిగ్రహముచేతను హృదయవిశుద్ధి చేతను ఆయన ఇంద్రియములచే అందుకొనదగిన అవధులను అతిక్రమించి ఆధ్యాత్మికసమున్నతి నధిరోహించినాడు. 'యతో వాచో నివర్తన్తే అప్రాప్య మనసా సహ' అని ఆ స్థాయి వాగతీతమును మనోతీతము నని ఆమ్నాతమై యున్నది. ఆస్థాయి నధిష్ఠించిన బ్రహ్మజ్ఞానుల కోవకు చెందినవాడే బుద్ధదేవుడు.

బుద్ధదేవుని సూక్తులు అత్యధికసంఖ్యాకములు గ్రంథస్థములై యున్నవి. అయినను గ్రంథములందు పదిలపఱుపబడక పోయిన తత్సూక్తులు లెక్కకు మిక్కిలిగ నుండి యుండు నని మనము ధారాళముగ నూహించుకొన వచ్చును. అంతే కాదు, ఆయన తన యనుభూతిసర్వస్వమును శిష్యులకు దెల్పియుండడు. 'సుత్తనికాయము'న ఈ విషయము స్పష్ట

పఱుపబడియున్నది. కౌశాంబిసమీపమున శింశుపావనమున నున్నప్పుడు ఆ చెట్టుఆకులను ఒకపిడికెడు చేత పట్టుకొని బుద్ధదేవు డీలా గన్నాడట :—నా చేతులో నున్న ఆకులు పిడికెడు. శింశుపావనమున నున్న ఆకుల మొత్తము ముం దిది ఏపాటి? అట్లే సోదరులారా నేను సాక్షాత్కరించుకొని స్వానుభవముచే నెఱిగిన విషయములతో పోల్చి చూచినచో, మీకు నేను తెల్పినది లవలేశమే. ఆ సమస్తమును మీకు నే నేల చెప్పలే దనగా పరిపూర్ణతను గడించుటకు త్యాగవిశుద్ధజీవితము నలవఱచుకొనుటకు మీ కవి ఉపకరింపవు.''

బుద్ధదేవుని చరమసందేశమును మహాసమాధియు 'మహాపరినిబ్బాణసుత్త' గ్రంథమున గుండెను కరగించురీతిలో పొందుపఱుపబడియున్నది. అది సూర్యుడు జగత్తును పగలంతయు వెలుగొందించి దినాంతమున అస్తమించుటను పోలి యున్నది. కాలము, కష్టములు, త్రిప్పట—వీనిచే బుద్ధదేవుని సుదృఢదేహము దెబ్బ తిన్నది. దేహమును త్యజింప నిశ్చయించుకొని ఆయన తన సంకల్పమును సన్నిహితులకు తెలియజేసెను. శిష్యులు విషాదము నొందిరి వారిలో ముఖ్యుడగు ఆనందుడు వావిచ్చి విలపించెను. గురుదేవుడో, తన శిష్యులం దటువంటి మనోదౌర్బల్యమును ఆమోదింపడు. కాబట్టి ఆయన ఆనందు నిట్లు మందలించెను :—చాలు, ఆనందా, చాలు. వ్యథ చెందకు, ఏడువకు. ఇంతకుముందు ఎన్నియో సార్లు నీకు చెప్పియున్నానే - మన కత్యంతప్రియములును హృదయసన్నిహితములు నగు వస్తువుల యెడబాటు తప్పదు. అది ప్రకృతిధర్మము. నీసముద్యమమందు ఆర్జవవంతుడవై యుండుము, మహాపాపములనుండి, భోగతృష్ణనుండి, స్వార్థపరతనుండి, భ్రాంతినుండి, అజ్ఞానమునుండి విముక్తుడ వగుదువు.''

తనజీవితము నాద్యంతము తలపోయుచుం బోలె ఆయన శిష్యులకు పట్టువల సడలనీయక ధర్మమునకై సాహసముతో ఎట్లు పోరాడవలెనో తెలియజెప్పెను :—''కావున ఆనందా. ఈ పరంపర సన్యాసులు నా తోడ్పాటుమీద ఆధారపడకూడదు, వెలుపలి యెవరిసాయము మీదను ఆధారపడకూడదు. మీరు మీమీదనే ఆధారపడవలెను, మీకు మీరే దారి చూపుకొను దీపములుగ నుండవలెను.''

బుద్ధదేవుని చరమసందేశము పరమార్థాన్వేషకుల కందఱికిని ప్రబోధకమును ధీరమునగు హెచ్చరిక :—''సోదరులారా, ఇటు చూడుడు. కూడికచే రూపొందిన వస్తువులకు విరిసిపోవుట తప్పదు. సత్యమొక్కటే నిత్యము. మీ విముక్తిని మీరే శ్రద్ధతో సాధించుకొండి.''

అణ్వస్త్రప్రయోగముచే మానవజాతికి సంఘాతవినాశము ఏ క్షణములో దాపురించునో అను భయ మొకవంక ఉన్నది. ద్వేషమును అవిశ్వాసమును మానవుల డెందములలో పోటెక్కుచున్నవి. కలహాకల్లోలములను అరికట్టవలె ననిన, మానవుల హృదయములను శుభ్రపఱచుకొనుట అందుకు మొదటిమెట్టు. ఇందు బుద్ధదేవుడు మన కెంతో తోడ్పడగలడు, కరుణ, విశ్వప్రేమ, నిస్స్వార్థత, ప్రసన్నత— ఇవి బుద్ధుని ప్రధానలక్షణములు. బుద్ధదేవుని దివ్యరూపమును కన్నను ఆయన భవ్యచరితమును విన్నను ప్రజల డెందములలో పూర్వోదాహృతబుద్ధగుణములు ప్రజ్వరిల్ల గలవు. కామక్రోధలోభమోహమదమాత్సర్యాగ్నులు ఆఱిపోగలవు. ప్రస్తుతము ప్రజలకు జరూరుగ కావలసినవి ఈ బుద్ధదేవగణములు.

వివేకచూడామణి

మూలము : శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు

వ్యాఖ్యాత : అన్నమాచార్య

ఘటో ఽయ మితి విజ్ఞాతుం నియమః కో ఽన్వపేక్షతే
వినా ప్రమాణసుష్ఠుత్వం యస్మిన్ సతి పదార్థధీః. 530

చక్కని చూపు ఉండవలె, ఉన్నచో ఏది ఏ వస్తువో తెలియును. అంతే కాని, ఇది కుండ అని తెలిసికొనుటకు వేఱు నియమము కావలెను? ౫౩౦

అయ మాత్మా నిత్యసిద్ధః ప్రమాణే సతి భాసతే
న దేశం నాపి వా కాలం న సిద్ధిం వా ప్యపేక్షతే. 531

ఈ యాత్మవస్తువు నిత్యసిద్ధము. గురూపదిష్టమార్గమున మహావాక్యార్థవిచారణ సాగినచో, ఆత్మ తన్ను ఆవిష్కరించుకొనును. అందుకు దేశము, కాలము, శుద్ధి—ఇవేవియు అక్కఱ లేదు. ౫౩౧

దేవదత్తో ఽహ మిత్యేత ద్విజ్ఞానం నిరపేక్షకమ్
తద్వ ద్బ్రహ్మవిదో ఽప్యస్య బ్రహ్మాహ మితి వేదనమ్. 532

నేను దేవదత్తుడ నని తెలిసికొనుటకు దేని సాయము నక్కఱ లేదు. అట్లే తాను బ్రహ్మమ నని బ్రహ్మవేత్త తెలిసికొనుటకు దేని సాయము నక్కఱ లేదు. ౫౩౨

భానునేవ జగ త్సర్వం భాసతే యస్య తేజసా
అనాత్మక మస త్తుచ్ఛం కిం ను త స్యావభాసకమ్? 533

ఏ యాత్మతేజముచేత, సూర్యునిచేతం బోలె, ఈ జగత్తు భాసించుచున్నదో, (ఆయాత్మస్వయంప్రకాశమానమైనందున) దానికి, అనాత్మకమును అసత్తును తుచ్ఛము నగు జగత్తు ప్రకాశక మగునా? ౫౩౩

వేదశాస్త్రపురాణాని భూతాని సకలా న్యపి
యే నార్థవన్తి తం కిన్ను విజ్ఞాతారం ప్రకాశయేత్. 534

వేదము లేమి, శాస్త్రము లేమి, పురాణము లేమి, సకలభూతము లేమి దేనిచేత అర్థవంతము లగుచున్నవో, అటువంటి విజ్ఞాతను ప్రకాశింప జేయున దేది కలదు? ౫౩౪

ఏష స్వయం జ్యోతి రనన్తశక్తి రాత్మాప్రమేయ స్సకలానుభూతిః
య మేవ విజ్ఞాయ విముక్తబన్ధో జయ త్యయం బ్రహ్మవి దుత్తమోత్తమః. 535

ఈ యాత్మ స్వయంజ్యోతి, అప్రమేయము, అనంతశక్తి, ఎల్లరయు అనుభూతిస్వరూపము. ఆ యాత్మ నెఱిగిన బంధవిముక్తునకు ఉత్తమోత్తమునకు బ్రహ్మవేత్తకు జయము. ౫౩౫

న ఖిద్యతే నో విషయైః ప్రమోదతే న సజ్జతే నాపి విరజ్యతే చ
స్వస్మిన్ సదా క్రీడతి నన్దతి స్వయం నిరన్తరానన్దరసేన తృప్తః. 536

బ్రహ్మవేత్త నిరంతరానందరససంతృప్తుడై, సదా ఆత్మయందు క్రీడించుచు ఆనందించుచుండును. అతనికి విషయములపట్ల ఖేదమును లేదు, ప్రమోదమును లేదు, తగులమును లేదు, ద్వేషమును లేదు. ౫౩౬

క్షుధాం దేహవ్యథాం త్యక్త్వా బాలః క్రీడతి వస్తుని
తథైవ విద్వాన్ రమతే నిర్మమో నిరహం సుఖీ. 537

ఆకలి నెఱుగక, దేహబాధలను గుర్తింపక బాలు డాటవస్తువులతో ఆడుకొనుచుండును కదా, అట్లే జ్ఞానియు అహంకారమమకారములు లేక సుఖియై ఆత్మయందు రమించుచుండును. ౫౩౭

చిన్తాశూన్య మదైన్యభైక్ష్య మశనం పానం సరిద్వారిషు
స్వాతన్త్ర్యేణ నిరఙ్కుశా స్థితి రభీ ర్నిద్రా శ్మశానే వనే
వస్త్రం క్షాళనశోషణాదిరహితం దిగ్వాస్తు శయ్యా మహీ
సఞ్చారో నిగమాన్తవీథిషు విదాం క్రీడా పరే బ్రహ్మణి. 538

జ్ఞానులకు చింతయు దైన్యమును లేక లభించిన భిక్షాన్నమే ఆహారము, నదీజలమే పానము, వారి జీవితము నిరంకుశము, స్వతంత్రము. భయము లేనందున అడవిలోనైనను వల్లకాటిలోనైనను వారికి నిద్ర వచ్చును. వారికి దిక్కులే కప్పడములు, లేదా చెట్టుపట్టయే వస్త్రము, ఉతుకుటయు ఆఱవేయుటయు దానికి లేదు. వారికి భూతలమే పాన్పు, వేదాంతవీథులు సంచారస్థలములు, పరబ్రహ్మము క్రీడాస్థానము. ౫౩౮

విమాన మాలమ్బ్య శరీర మేత ద్భునక్త్యశేషాన్ విషయా నుపస్థితాన్
పరేచ్ఛయా బాలవ దాత్మవేత్తా యో ఽవ్యక్తలిఙ్గో ఽననుషక్తబాహ్యః. 539

ఆత్మజ్ఞానికి వెలుపలిగుర్తులు లేవు, బాహ్యవస్తువులందు తగుల ముండదు, ఈ శరీరమతనికి విమానము (వాహనమాత్రము) బాలునివలె నతడు సకలవిషయములను, తమంతటనైనను అన్యులకోరికచేతనైనను, అందుబాటైనమట్టుకు అనుభవించుచుండును. ౫౩౯

దిగమ్బరో వాపి చ సామ్బరో వా త్వగమ్బరో వాపి చిదమ్బరస్థః
ఉన్మత్తవ ద్వాపి చ బాలవ ద్వా పిశాచవ ద్వాపి చర త్యవన్యామ్. 540

జ్ఞాని సాంబరుడుగనో దిగంబరుడుగనో చర్మాంబరుడుగనో చిదంబరుడుగనో, వెఱ్ఱివానివలెనో బాలునివలెనో పిశాచమువలెనో—భువిని సంచరించుచుండును. ౫౪౦

కామా న్నిష్కామరూపీ సంశ్చర త్యేకచరో మునిః
స్వాత్మనైవ సదా తుష్ట స్స్వయం సర్వాత్మనా స్థితః. 541

సదా ఆత్మయందు సంతుష్టుడై యుండు వాడును, సర్వము స్వాత్మస్వరూప మని గుర్తించినవాడును, నిష్కామరూపియునగు జ్ఞాని, ప్రారబ్ధఫలముగ ప్రాప్తించిన కామముల ననుభవించుచు నొంటరిగ దిరుగుచుండును. ౫౪౧

క్వచి న్మూఢో విద్వా న్క్వచి దపి మహారాజవిభవః
క్వచి ద్భ్రాన్త స్సౌమ్యః క్వచి దజగరాచారకలితః
క్వచి త్పాత్రీభూతః క్వచి దవమతః క్వా ప్యవిదిత
శ్చర త్యేవం ప్రాజ్ఞ స్సతతపరమానన్దసుఖితః. 542

ప్రాజ్ఞుడు సతతము పరమానందసుఖితుడుగ నుండును. ప్రేక్షకుల కొకప్పుడు మహారాజవిభవసంపన్నుడుగను, ఒకప్పుడు భ్రాంతుడుగను ఒకప్పుడు సౌమ్యుడుగను ఒకప్పుడు కొండ చిలువవలె కదలకపడియుండువాడుగను ఒకప్పుడు పూజార్హుడుగను, ఒకప్పుడు అవమానములకు గుఱిగను ఒకప్పు డజ్ఞాతపురుషుడుగను (గననగుచు) చరించుచుండును. ౫౪౨

నిర్ధనో ఽపి సదా తుష్టో ఽప్యసహాయో మహాబలః
నిత్యతృప్తో ఽప్యభుఞ్జానో ఽప్యసమ స్సమదర్శనః. 543

అతడు నిర్ధను డయ్యు సదా సంతుష్టుడు, అసహాయు డయ్యు మహాబలుడు, భుజింపనివా డయ్యు నిత్యతృప్తుడు, అసము డయ్యు సమదర్శనుడు. ౫౪౩

అపి కుర్వ న్నకుర్వాణ శ్చాభోక్తా ఫలభో గ్యపి
శరీ ర్య ప్యశరీ ర్యేష పరిచ్ఛిన్నో ఽపి సర్వగః. 544

అత డన్ని పనులను జేయుచున్నను చేయనివాడే; ఫలముల ననుభవించుచున్నను అనుభవింపనివాడే, శరీరముతో తాదాత్మ్యము లేనందున, శరీర మున్నను లేనివాడే, పరిచ్ఛిన్నుడైనను సర్వగతుడే. ౫౪౪

అశరీరం సదా సన్త మిమం బ్రహ్మవిదం క్వచిత్
ప్రియాప్రియే న స్పృశత స్తథైవ చ శుభాశుభే. 545

దేహమందు తాదాత్మ్యాభిమానము లేని బ్రహ్మజ్ఞానికి ప్రియాప్రియములు గాని శుభాశుభములు గాని ఎచ్చటను అంటవు. ౫౪౫

స్థూలాదిసమ్బన్ధవతో ఽభిమానిన స్సుఖఞ్చ దుఃఖఞ్చ శుభాశుభే చ
విధ్వస్తబన్ధస్య సదాత్మనో మునేః కుత శ్శుభం వా ప్యశుభం ఫలం వా. 548

స్థూలసూక్ష్మకారణశరీరములతో తాదాత్మ్య మొందు వానికి సుఖదుఃఖములును శుభాశుభములును గలుగుచుండును. తాదాత్మ్యాభిమానబంధమును త్రెంపుకొని సదా బ్రహ్మముగనే యుండు మునికి పుణ్యాపాపములఫలములైన సుఖదుఃఖము లెక్కడివి? ౫౪౮

యోగపాఠబోధిని—10

రాజయోగము

శ్రీ జ్ఞానేశ్వరానందస్వామి

అన్ని యోగముల వలెనే రాజయోగ మున్నూ భారతదేశంలో అనాదికాలంగా ఉన్నది. దానిని పరిపూర్ణతాసిద్ధికి రాజమార్గ మని చెప్పవచ్చు. రాజ్యమును రాజు అదుపులో ఉంచుకుంటాడు. మనరాజ్యాన్ని మనమూ అదుపులో ఉంచుకోవాలి. మనరాజ్యం మన మనస్సే. దాన్ని అదుపులో ఉంచుకుంటే సమస్తప్రకృతి మనకు లోబడుతుంది. రాజయోగశాస్త్రానికి అందరికంటె అధికప్రామాణికుడు పతంజలిమహర్షి. సుప్రసిద్ధమైన యోగసూత్రగ్రంథప్రణేత ఆయన. ఈ యోగము సాంఖ్యశాస్త్రముపై నాధారపడినది. సర్వశక్తియగు భగవంతుని ప్రార్థింపవలె ననుట ఆ శాస్త్రంలో లేదు. అయితే ధ్యానానికి ఏకాగ్రతకు దేవుడున్నూ లక్ష్యంగా ఉండవచ్చు అంటాడు పతంజలి. యోగసిద్ధిమార్గాలలో భగవద్ధ్యానమును ఒకటిగా ఆయనచే విహితమై ఉంది. ఈ విషయం ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, రాజయోగాన్ని అనుసరించేందుకు దేవునిలో నమ్మకం ఉండ నక్కఱలేదని, దేవుని అంగీకరించవలసిన ఆవశ్యకత లేదని స్పష్టంచేయడానికే.

రాజయోగసారం ఇది:—(1) పరిపూర్ణత జీవునిలో అంతర్గతమై ఉన్నది. (2) చైతన్యం పంకరతిరగడంమూలాన పరిపూర్ణతావిష్కృతి విఘ్నిత మౌతున్నది. (3) పరిపూర్ణత ఆవిష్కృతం కావాలి అంటే చిత్తమును పూర్తిగా అదుపులో ఉంచుకోవడం అవసరం.

పరిపూర్ణత నధిగమించుట కడ్డులగు లేచి మనఃకల్లోలాలే అని రాజయోగం తెలుపుతుంది. ఆ కల్లోలాలకు 'చిత్తవృత్తు'లని పేరు. మనఃపరిణామాలను అదుపులో ఉంచుకొన్న యోగికి అంతఃప్రకృతి వశమై ఉంటుంది. అంతఃప్రకృతియే బాహ్యప్రకృతిగా ఆవిష్కృత మౌతుందనుటకూడ అప్పుడు అతని గుర్తుకు వస్తుంది. ఆంతరమును బాహ్యమును వ్యష్టియు సమష్టియు నగు ప్రకృతి పూర్తిగా అదుపులోనికి రావడానికి విఘ్నం సమకూర్చే మనఃకల్లోలాలు ఆగిపోవడమే రాజయోగంలో పరిపూర్ణతాసిద్ధి. మానసికశక్తులను పూర్తిగా అదుపులో ఉంచుకోవడమే రాజయోగం బోధించే పాఠం. వివిధమనఃపరిణామాలను అదుపులో ఉంచుకోడానికి సాగే ప్రయత్నమే ఇందు ముఖ్యం.

స్థూలరూపాలను అదుపులోనికి తెచ్చుకోవడంతో మనసాధన ప్రారంభం ఔతుంది.

ఒకప్పుడొక యోగిని 'నీ వృత్తి ఏమి' అని ఒకరు ప్రశ్నించారు యోగి చెప్పిన జవాబు "నేను జాతిచేతను వృత్తిచేతను కర్షకుణ్ణి." ప్రాశ్నికులు మరల అడిగారు "నీ కెంత భూమి ఉంది?" యోగి తన దేహాన్నొక్కసారి చూచుకొని "దాదాపు మూడున్నర మూరలు" అనెను.

చూచారా! మానవుడికి గల గొప్ప ఆస్తి ఇదే, ఈ మనస్సు దేహము. అతనికి వ్యవసాయం బాగా తెలిసి ఉంటే, ఏ రంగంలోనైనా సంపాదించగలంత అధికలాభం, ఇందులోను పండించుకోవచ్చు. ఈ మూడున్నర మూరల పొలంలో పాటుపడి యోగి తన పంటను పండించుకొంటాడు. పరిపూర్ణతయే ఆ పంట. అదే

జీవితంలో అత్యధికవిజయం గడించేటట్లు ఈ పొలాన్ని కాపాడుకునే విధానమే యోగకళ. కావున ఈ పొలమును సారవంతముగ నొనర్చుకొను టెట్లో పుష్కలమైన పంటను బడయు టెట్లో బోధించు విద్యయే యోగము. పండించుకొని అనుభవించుటకై ఆస్తిని కాపాడుకొనుటను, శుద్ధపఱచుకొనుటను, దున్నుటను, విత్తులు చల్లుటకు సిద్ధపఱచుటను యోగము మనకు నేర్పుచున్నది.

ఏ ప్రయత్నములోనైనను నెగ్గవలెనంటే, సక్రమవిధానానుసరణ మావశ్యకము. రాజయోగమునకూడ అట్లే. లక్ష్యమును ప్రాపింప సహకరించు శిక్షణములు అభ్యాసములు కొన్ని ఉన్నవి. నీవు ఒక యకరా పొలమును సంపాదించితి వనుకో. అప్పుడు నీవు మొట్టమొదట చేయు పని యేమి? ఆ పొలమునకొక కంచె వేసుకొస్తావు. కంచె ఉంటేనే అందులో నీవు పండించు పంటకు భద్రత కలుగుతుంది. నీ హక్కును స్పష్టపఱచి దురాక్రమణ శీలురను తఱిమి వేస్తావు. రాజయోగ సాధనలోకూడ విద్యార్థి తన్నుతాను కాపాడుకొను మార్గముల ననుసరించాలి.

ఒక్కముఖ్యవిషయం స్పష్టపఱుస్తున్నాను. ఆత్మరక్షణవిధానాలను నీ వెందు కనుసరించాలి? నీ మంచికే, నీ లాభానికే అనుసరించాలి. నిన్ను బలాత్కరించి నీచే ఆ విధానాలను అనుసరింపజేసే అధికారు లెవరూ వెలుపల లేరు. కేవలం స్వేచ్ఛచేతనే గోడలు లేపి నీ సొమ్మును భద్రపఱచుకొంటావు ఇది చాల ముఖ్యమైన అంశం. యోగంలో నెగ్గేందుకు స్వేచ్ఛచేతనే నీవొక దుర్గం నిర్మించుకున్నావంటే నీ యాధ్యాత్మికశక్తిని ఒకపాటి చూపావు, నీలక్ష్యంవంకకు ఒక్కడుగు ముందుకు సాగావు అన్నమాట ప్రారంభం జరిపావు.

ప్రతిమతంలోను … నవలంబించినవారు తల దాల్చవలసిన నియమా లున్నాయి. ఎందుకు ఆ నియమాలను తల దాల్చవలెను, తల దాల్చకపోతే ఏమి అనే ప్రశ్నలకు సమాధానాలు మాత్రం మనకు దొరకవు. అందుచేతనే ఈ కాలంవారు సాధారణంగా అలాటి నియమాలకు ఎదురుతిరుగుతుంటారు. కొన్ని నియమాల ప్రయోజనం వారిమనస్సు కెక్కనప్పటికిని, తాము నిర్బంధించబడుతున్నట్లు తోచినట్లైతే వాళ్ళకు చుఱ్ఱు మంటుంది. కాబట్టి ఇలాటి విధినిషేధాలు ఈ కాలంవారికి బహుతరంగా అప్రియాలు. స్వేచ్ఛతో మనం ఎన్నుకోక, మఱెవరో మనలను నిర్బంధిస్తున్నట్లు తోచినప్పుడు ప్రతిఘటించవలెననే బుద్ధి ఆధునికులకు పుట్టుతుంది. 'నియమములు'

'ఆజ్ఞలు' అంటే అసలు నాకే కిట్టవు. కాని నిజమునకు అవి 'ఆజ్ఞలు' కావు. సిద్ధాత్ములు తాము అవలంబించి శ్రేయ మొంది మనకు సంక్రమింపజేస్తున్న 'సూనాలు' అవి. ఆలాగు అర్థంచేసుకుంటే, ఎంతటి సూనాధనులైన నవ్యులుసైతం, వానిని ఆశతో అంగీకరిస్తారు. పొలానికి చుట్టును సంరక్షకమైన కంచె ఉంటే పైరు ఎదిగి ఫలిస్తుంది. అదేవిధంగా ప్రారంభ దశలలో ఉంటున్న సాధకులకు కట్టుబాట్లు ఉండవలె, ఉంటేనే కాలక్రమాన ఆధ్యాత్మిక పరిపూర్ణత సిద్ధిస్తుంది. అటువంటి కట్టుదిట్టములను నిరాదరిస్తే మనం ఏ రంగంలోను నెగ్గజాలనివాళ్ళ మౌతాము.

మనకు ఎట్టిబంధమూ లేదు, పరిమితి లేదు, లోటుపాట్లు లేవు అను గుర్తింపు మనస్సులో స్థిరపడడమే రాజయోగంలో పరిపూర్ణత. ఆ మెలుకువ విశుద్ధదశలో ఉంటే, అదే బ్రహ్మము. సంకుచితాత్మభావసీమావధుల నతిక్రమించుటే యోగి లక్ష్యము. కాబట్టి, మనస్సును అదుపులో ఉంచుకొనుటకు చేయు ప్రయత్నమే అతనికి ముఖ్యము. ఈ ప్రయత్నమునకు గల్గు విఘ్నము లేవో గుర్తించి వాటికి ప్రతిక్రియ చేయాలి. స్థూలశిక్షణలతో ప్రారంభించాలి. మనస్సును నిగ్రహించే విధానం మీకు తెలియకపోతే సాత్త్వికభావాలు మీఅనుభవంలో ఉండవు. వాటి అనుభవంలో మీరుంటారు. ఉద్రేకాలను ఉపశమింపచేసుకోవడంచాలదు, మనస్సును పూర్తి అధీనంలో ఉంచుకోవాలి.

పతంజలి రాజయోగసర్వస్వమును ఎనిమిది మెట్లుగా అమర్చాడు. అందుకనే దానికి అష్టాంగయోగ మను పేరు ఏర్పడింది. ఎనిమిది మెట్లు ఇవి—యమము, నియమము, ఆసనము, ప్రాణాయామము, ప్రత్యాహారము, ధారణము, ధ్యానము, సమాధి. మనం కొద్దికొద్దిగా వీటి నన్నిటినిగూర్చి చర్చిస్తాం. చిత్తమునకు గలుగు కల్లోలాలను పతంజలి మొదటి రెండు శీర్షికల క్రింద చేర్చాడు. 'యమం' 'నియమం'. ఈ రెంటిలో ఒక్కొక్క-దానిలో ఐదేసి సాధనలున్నాయి. 'యమము'లోని ఐదు:-(1) అహింస (2) సత్యము (3) అస్తేయము (4) బ్రహ్మచర్యం (5) అప్రతిగ్రహం. 'నియమము'లోని ఐదు:-(1) విశుద్ధి (2) సంతుష్టి (3) తపశ్చర్య (4) స్వాధ్యాయం (5) ఈశ్వరప్రణిధానం,

ఈ పదిసాధనలు సాధకుని క్రియారంగపు ప్రహరిగోడలోని పది స్తంభాలు అనవచ్చు. నీతికి ఇవి పునాదులు. వీనిమూలముగా పతంజలి పుణ్యపాపములకు ఆత్మీయమైన ఒక కొలబద్దను ఇదంప్రథమంగా నెలకొల్పాడు. మనః ప్రశాంతతకు సాధకములైన తలంపులు పనులు మంచివి. అందుకు బాధకములైన తలంపులు పనులు చెడ్డవి. పరిపూర్ణతను మనలను చేర్చేది ఏదైనా సరే మంచిదే. పరిపూర్ణతకు మనలను దూరంచేసేది ఏదైనా చెడ్డదే. మంచికి చెడుగుకు యోగి వినియోగించుకొనే కొలబద్ద ఇదే. ఆస్థ గల ప్రతి యోగసాధకుడున్నూ ఈ సాధనలను అర్థం చేసుకోవలె, మనఃపూర్వకంగా అనుసరించాలి. ఈ సాధనలను మానితే, ఇక అతని కృషి తూము తెఱచిన తొట్టిలో నీరు పోసే శ్రమంవలె వ్యర్థ మవుతుంది. మనస్సును సంక్షుబ్ధదశలో ఉంచితే ఎంతో శక్తి నష్టమై పోతుంటుంది. కాబట్టి వివేకి ఆలాంటి నష్టాలు కలుగనీయకుండా, ఏకాగ్రత వహించి యోగమార్గంలో ముందంజ వేయడానికి ముందతడు వహించవలసిన మెలకువ అది.

మొదటి సాధన అహింస. మీరు చెప్పు మాటచేత కాని, మీరు తలంచు తలంపుచేత కాని, మీరు చేయు పనులచేత కాని ఎవరికిని హింస కలుగనీయకుండా మిమ్ము మీరు తర్ఫీదు

చేసికోవాలి, అంతరంగాను బాహ్యంగాను అహింసకు ఎన్నియో వైపు లున్నాయి. హింస చేసినట్లైతే మనస్సుకు సంక్షోభం కలుగుతుంది. చేసిన హింసను స్మరించే కొద్దీ, తటాకంలో చిఱుకెరటాలు లేచినట్లుగా, మనస్సులో అశాంతి తలెత్తుతుంది. ధ్యానమును సాగనీయదు. ఎవరికైనా బాధ కలిగించినా, ద్వేషాసూయలకు లోనైనా, క్రూరంగా అధర్మంగా ప్రవర్తించినా, 'యోగ' హర్మ్యద్వారంలో మీరు ప్రవేశించజాలరు. యోగి, సహజీవులను ప్రేమించాలి, వారియందు సానుభూతి కలిగిఉండాలి. విశ్వమానవసేవే అతని జీవితసారంగా ఉండాలి. అహింసాప్రాముఖ్యం అతిగాఢమైంది. అది అమలు కావలసిన రంగం అతివిశాలమైంది.

నిత్యజీవితంలో అహింసను పాటించుటను గూర్చి శ్రీరామకృష్ణుడొక హాస్యకథ చెప్పాడు. ఒక పచ్చికబయలు ఉంది. అందు గొల్లబాలురు ఆవులను మేపుకొంటుండేవారు. అక్కడే భయంకర విషసర్పం ఒకటి ఉండేది. దానివలని భయంచేత అందఱూ వేయికన్నులతో మెలకువగల్గి ఉండేవారు. ఒకనాడొక బ్రహ్మచారి ఆ పచ్చిక బయలు మీదుగా పోతూండినాడు. గొల్లబాలురు పరుగున అతనిని సమీపించి 'మహాశయా, అటువైపు పోకు. దయచేసి వెనుకకు మరలు, ఆ ప్రాంతంలో ఒక నాగుబాముంది'' అని హెచ్చరించారు. అందుకు ఆయన ''ఉంటే ఏం? నాకేమీ భయం లేదు. నాకు మంత్రము తెలుసు''అని బదులు చెప్పి ముందుకు నడిచాడు. గొల్లపిల్లలకు భయం కాబట్టి, వారు ఆయనవెంబడి పోలేదు. ఇంతలో సర్పం పడగ విప్పుకొని వేగంగా బ్రహ్మచారిని సమీపించింది. వెంటనే అతడు మంత్రం ఉచ్చరించాడు. నాగుపాము వానపామువలెనై అతని పాదములకడ పడి ఉన్నది. బ్రహ్మచారి దానితో ''ఓయీ, ఇటు చూడు; ఎందుకు ఇతరులను హింసిస్తూ తిరుగుతావు? ఇటు రా. నీకొక పుణ్యమంత్రం ఉపదేశిస్తాను దాన్ని జపిస్తూ ఉండు. నీకు దైవభక్తి కలుగుతుంది. ఘాతుకస్వభావం తొలగుతుంది. భగవత్సాక్షాత్కారము చేకూరుతుంది'' అని మంత్రోపదేశం చేసి ఆధ్యాత్మికజీవితంలోకి ప్రవేశం ఒసగాడు. పాము గురువునకు మ్రొక్కి 'ఆధ్యాత్మికనియమానుష్ఠానం నాకు ఏలా గలవడుతుంది?' అని అడిగింది. ''ఈ మంత్రాన్నే జపిస్తూ ఉండు. ఎవ్వరినీ హింసింపకు, నేను మళ్ళీ ఒక్కసారి వచ్చి నిన్ను చూస్తాను'' అని చెప్పి బ్రహ్మచారి వెడలిపోయాడు. కొన్నాళ్లు గడిచాయి. పాము కఱవడం లేదని గొల్లపిల్లవాండ్రు గుర్తించారు. వారు దానిమీద రాళ్ళు రువ్వారు, కాని అది బుస్సు మన లేదు. వానపామువలెనే ఊరకున్నది. ఒకనాడు బాలురలో ఒకడు దానిని సమీపించి తోకవద్ద పట్టుకొని చుట్టి చుట్టి నేలమీద మోది పారవేశాడు. పాము నెత్తురు క్రక్కి కళ్లు తెలియక పడిపోయింది. కదలక పడి ఉన్నందున, చచ్చిందని తలచి పిల్లవాండ్రు తమదారిని పోయ్యారు. సగం రాత్రికి పాముకు చైతన్యం కలిగింది, మెల్లగా ఎంతో కష్టంతో దేహాన్ని ఈడ్చుకుంటూ పుట్టలోకి ప్రాకిపోయింది. దాని యెముకలు తునిగాయి. కదలగల శక్తియైనా దానికి లేదు. పెక్కు దినాలు గడిచాయి. పాము, తోలు కప్పిన వట్టి యెమ్ములగూడుగా రూపొందింది. అప్పుడప్పుడు రాత్రులందు మాత్రం అది ఆహారానికై బయటికి వస్తూ ఉన్నది. పగటివేళలో ఆ బాలురవలని భయంచేత పుట్ట వెడలి రావడమే లేదు. గురువునొద్ద మంత్రోపదేశం పొందినప్పటినుండి అది ఇతరులను హింసించడం మానివేసింది. మట్టి, చెట్ల

నుండి తమంతట రాలిన ఆకులు, పండ్లు – ఇవే దానికి ఆహారం.

ఇంచుమించు ఒకసంవత్సరం పిమ్మట ఆ బ్రహ్మచారి ఈ దారిని వచ్చి పాముసంగతిని విచారించాడు, అది చచ్చిపోయిం దని గొల్ల పిల్లలు చెప్పారు. కాని అతడు నమ్మలేక పోయ్యాడు. ఉపదిష్టమైన మంత్రఫలం పడయక పాము చావ దని అతనికి తెలుసు. కాబట్టి అతడు అది ఉన్నచోటును ఏలాగో కనుగొని పోయి, ఇటు అటు చూచి, దానికి తాను పెట్టి ఉండిన పేరుతో పిలిచాడు. గురుని కంఠం వినగానే అది పుట్టనుండి బయటికి వచ్చి మహాదరంతో అతని ముందర నమస్కరించింది.

బ్రహ్మచారి : ఏమోయీ, ఎట్లు ఉన్నావు?

పాము: క్షేమంగానే ఉన్నాను స్వామీ

బ్రహ్మచారి : మరి ఎందుకు అంతగా కృశించి ఉన్నావు?

పాము : [illegible]డవైన ఓ గురుదేవా, ఎవ్వరిని గాని హింసింపకు అని మీరు నన్ను ఆజ్ఞాపించారు కదూ. కాబట్టి ఆకులూ పండ్లు – ఇవే జీవనాధారంగా ఉండడంచేత కృశించి ఉంటాను.

పాము ధార్మికంగా మార్పొందింది. ఎవ్వరి మీద గాని దానికి కోపం కలగడం లేదు. గొల్ల పిల్లవాండ్రు అలనాడు తన్ను కొనఊపిరితో విడిచిపెట్టిన సంభవాన్ని అది పూర్తిగా మఱచిపోయింది.

బ్రహ్మచారి : "తిండి లేక పోయినంత మాత్రంచేత నీవు ఇంతగా ఎండుకొని పోయి ఉండవు. వేఱు కారణం ఏదో ఉండక తప్పదు. జ్ఞప్తికి తెచ్చుకో" అన్నాడు. పిల్లవాండ్రు తన్ను నేలమీద మోదిన సంగతి అప్పుడు దాని జ్ఞప్తికి వచ్చింది. రాగా ఈలాగు తెలిపింది – 'ఔను, స్వామీ, ఇప్పుడు జ్ఞప్తికి వస్తున్నది. ఒకనాడు పిల్లవాండ్రు నన్ను నేలకేసి చావ మోదారు. పాపం, వారికేం తెలుసు? నా మనస్సు ఎంతగా మార్పు చెంది ఉన్నదీ వారు గ్రహించలేరు. నేను ఎవరినిగాని కఱవనని హింసించనని వారు ఎట్లు తెలిసికోగలరు?" బ్రహ్మచారి "ఎంత సిగ్గుచేటు! అంత అవివేకివా నీవు? నిన్ను నీవు కాపాడుకొను దారియైనా తెలియదా నీకు? నీతో నేను 'కఱవకు' అన్నానే కాని 'బుస్సుమనకు' అని చెప్పానా? బుస్సుమని ఆ బాలురను నీవు ఎందుకు బెదరగొట్టలేదు?" అని అఱిచాడు

కాబట్టి అహింసను చక్కగా అర్థం చేసుకోవాలి. అహింస అంటే కేవలం పరహింసలను వదలుకోవడం కాదు. అహింసానుష్ఠానం నీదుర్గ నిర్మాణంలో మొదటి స్తంభం నాటడం వంటిది.

రెండోసాధన 'సత్యమును పాటించడం', సత్యాన్ని అనుసరించడంలో కూడా వివేకమూ గుణదోషనిర్ణయమూ ఉండాలి. కేవలం జరిగిందాన్ని చెప్పడం సత్యం చెప్పడం కాదు. మన సాత్మ్యానుగుణంగా సత్యాన్ని మనం అర్థం చేసుకోవాలి. భయంచేతనూ స్వలాభాపేక్ష చేతనూ, సత్యాన్ని తాఱుమాఱు చేయడం తఱచు జరుగుతూ ఉంటుంది, ఆ ప్రవణతను అణచుకోవాలి. అప్పుడు మనస్సును క్రోధలోభ కల్లోలాలు ఊపవు, మనచేత అసత్యం పలికించేవి క్రోధలోభాలే. సత్యం మీ మాటలలో మాత్రం ఉంటే చాలదు, మీ నడవడిలో మీ ఆశయాలలో కూడా ఉండాలి. పరిపూర్ణతను ఏది అధిగమింప జేస్తుందో అదే సత్యం. ప్రతి చేష్టలోనూ సత్యాన్ని అనుసరించండి. నీజీవితం సత్యానికి లక్ష్యం కాదగినట్లుగా దాన్ని సత్యంతో నింపు. ఆలాగు చేస్తే, యోగానికి లక్ష్యమైన పరిపూర్ణతకై చేయు కృషిలో మఱొకమెట్టు ముందుకు సాగినవాడవుతావు.

మూడవ సాధన అస్తేయం, ఇతరుల సొత్తును హక్కులను అపహరించకుండా ఉండడం. అస్తేయంకూడా మన మనసులలోనూ నడవడులలోనూ ఉండాలి. స్థూలంగాను భావగతంగాను వైజ్ఞానికంగాను ఆధ్యాత్మికంగాను అస్తేయం ఉండాలి. ఒకరిసొమ్మును మీరు అపహరిస్తే, మీ అంతరాత్మ నొచ్చుకుంటుంది. అప్పుడు ప్రగాఢమైన ధ్యానం మీకు కుదరదు. ఇతరులు మనకు చేసిన మేలును గుర్తించకపోవడంకూడా దొంగతనమే, ఇతరులకు కృతజ్ఞత తెలుపుకోకుండా వారి మాటలను సైతం మీరు వినియోగించుకోకూడదు. శ్రీరామకృష్ణుడు ఎవరి సూక్తిని ఉదాహరించినా, వినయగౌరవములతో వారిని పేర్కొనేవాడు. నిజానికి సకల యోగసాధనలకూ సజీవలక్ష్యం శ్రీరామకృష్ణుడే.

ప్రకీర్ణక వ్యాసావళి

బుద్ధదేవుని గూర్చిన సంవాదము కాశీపూరు గురుదేవుని సన్నిధానమున

మహేంద్రుడు : [నరేంద్రునితో] బుద్ధుని సిద్ధాంతము లేమి?

నరేంద్రుడు : సాధనచే తాను సాక్షాత్కరించుకొన్నదానిని బుద్ధుడు మాటలలో ప్రకటింపజాలకపోయినాడు. కావుననే లోకులు అతనిని నాస్తికుడనిరి.

గురుదేవుడు: [సైగలమూలముగా] నాస్తికుడెట్లు? కానే కాడు. ఆయన తన అంతరనుభూతులను మాటలలో చెప్పలేకపోయెను. అంతే. బుద్ధుడను అను పదమునకర్థ మేమో తెలియునా? చిత్స్వరూపమును ధ్యానించి బోధముతో ఐక్య మొందినాడు, చిత్తుగనే పరిణమించినవాడు.

నరేంద్రుడు : ఔను, మహాశయా, బుద్ధులలో మూడువర్గాలవా రున్నారు—బుద్ధులు, అర్హతులు, బోధిసత్త్వులు.

గురుదేవుడు : దేవునకిదియు నొక లీలయే, క్రొత్తలీల! బుద్ధుని నాస్తికుడన నేల? ఆత్మస్వరూపమును సాక్షాత్కరించుకొన్నవానికి కొంత అస్తిత్వమును కొంత నాస్తిత్వమును అనుకొనదగిన దశ కలుగును.

నరేంద్రుడు : [మహేంద్రునితో] ఆ దశలో ద్వంద్వము లేకమై పోవును. జలవాయు ప్రాణవాయువుల కలయికచే నీరు పుట్టును. గొట్టము గుండ నీటి నిగురగొట్టుటకును ఆ జలవాయు ప్రాణవాయువులే ఉపయోగపడుపబడును.

ఆ దశలో కర్మాచరణమును నైష్కర్మ్యమును రెండును సాధ్యములే. అనగా సాధకుడు సంగరహితుడై కర్మల నాచరించు ననుట.

శబ్దాదివిషయసక్తులైన లౌకికులు దేనిని గూర్చి చెప్పినను 'ఉన్నది' [అస్తి] అనియే చెప్పుదురు. మాయావాదులు 'ఏదియు లేదు' [నాస్తి] అందురు. ఈ యస్తిత్వనాస్తిత్వముల కతీతమైనది బుద్ధు ననుభవము.

గురుదేవుడు : అస్తిత్వనాస్తిత్వములు ప్రకృతికి సంబంధించినవి. పరమసత్యము ఆ రెంటికిని మీదిది.

భక్తులు కొన్ని నిమిషముల సేపు మౌనముగ నుండిరి.

గురుదేవుడు : [నరేంద్రునితో] బుద్ధు డేమి బోధించినాడు?

నరేంద్రుడు: దేవుని అస్తిత్వానాస్తిత్వముల మాట నెత్త లేదు బుద్ధుడు, కాని బ్రతికినన్ని నాళ్లు సకలప్రాణులయెడ కారుణ్యము చూపి నాడు. డేగ పిట్టపై నుఱికి దాని కబళింప నుండ, పిట్టను కాపాడుటకై బుద్ధుడు తన మేని మాంసమును డేగ కర్పించెను.

డు మౌనముగ నుండెను. బుద్ధునిగూర్చిన సముత్సాహము నరేంద్రునకు హెచ్చు పెరిగినది.

నరేంద్రుడు : ఆహా! ఎంతటి త్యాగము బుద్ధునిది, రాజపుత్త్రుడుగా జన్మించి, సమస్తమును విడనాడెను. సంపదయే లేని, ఏమియు నే లేని వాని త్యాగమున కర్థ మేమి? బుద్ధుడె నిర్వాణము ననుభవించిన పిమ్మట అత డొక సారి స్వనగరమునకువచ్చి భార్యను పుత్త్రుని రాజకుటుంబములోని యితరులను పెక్కండ్రను సన్న్యసింపు డని ప్రోత్సహించెను. ఎంత గాఢ మైన త్యాగ మాయనది! మఱి వ్యాసుని నడవడిని జూడుడు 'అబ్బాయీ, గృహస్థుడవు గనే ఉండి, సాధనచేయు' మనుచు ఆయన తనపుత్త్రుడైన శుకదేవుని సన్న్యసింప వల దనెను.

శ్రీరామకృష్ణుడు మౌనముగ నుండెను. ఇంతవఱ కొక్కమాటనైనను చెప్పలేదు.

నరేంద్రుడు: శక్తియు గిక్తియు బుద్ధునకు లక్ష్యము లేదు. ఆయనకు కావలసినది నిర్వాణ మొక్కటే. ఆహా! ఎంతటి వైరాగ్యము ఆయనది! ధ్యానింప బోధివృక్షముక్రింద కూర్చున్నప్పుడు ఆయన 'నిర్వాణమే సిద్ధింప కున్న, నా దేహ మిచ్చటనే ఎండిపోవునుగాక' అని ప్రతిజ్ఞ చేసెను. అంతటి దృఢనిశ్చయము ఆయనది!

నిజముగ దేహమే గొప్పశత్రువు. దానిని శిక్షించుకొనకున్న ఏదైనను సాధ్య మగునా?

శశి : మాంసాహారముచే సత్త్వవృద్ధియగు నని ఉపన్యసించువాడవు నీవేగా! మాంసమును తినక తప్ప దంటివే!

నరేంద్రుడు : నేను మాంసాహారినే, సందేహము లేదు. కాని వట్టిఅన్నమును, ఉప్పైనను లేని అన్నమును తినియు నేను జీవింపగలను.

కొన్ని నిమిషములైన తర్వాత శ్రీరామకృష్ణుడు మౌనము వీడెను. 'బుద్ధుని తలపైని జుట్టున్నదేమో చూచితివా?' అని సైగమూలముగ నరేంద్రు నడిగెను.

నరేంద్రుడు: జుట్టు లేదు, మహాశయా, ఏదో ఒకవిధమైన కిరీట మున్నట్లున్నది. ఒక దానిపై నొకటిగా చుట్టబడిన రుద్రాక్షమాలలు ఆయనసిగను కప్పి యున్నట్లున్నది.

గురుదేవుడు : ఆయన కన్నులో?

నరేంద్రుడు: అవి ఆయన సమాధిలో ఉన్నాడని తెలుపుచున్నవి.

దేహము - దేహి

శ్రీ ఐ. వేంకటరావుగారు

దేహినో ఽస్మిన్ యథా దేహే
కౌమారం యౌవనం జరా
తథా దేహాన్తరప్రాప్తి
ర్ధీర స్తత్ర న ముహ్యాతి.

దేహమునందు గౌమారము యౌవనము జరయు నెట్లు ప్రాప్తించు నట్లు దేహికి దేహాంతరము ప్రాప్తించు నని యీబోధ కర్థమును గైకొనుకంటె, నిద్దేహమునందలి దేహికి గౌమారము యౌవనము జరయు బ్రాప్తించుట వలె దేహాంతరము బ్రాప్తించు నని గ్రహించి నచో గౌమారము యౌవనము జరయు దేహాంతరము నొక్కతరగతివై సామ్యము ప్రాప్తిక్రియాపరమను సత్యము ప్రకాశిల్లును.

ఈపట్టున, గౌమారము యౌవనము జరయు దేహికి జెందు నంట యేపాటి సత్య మని యారంభమునందే సంశయము పుట్టును.

ఒక్కనికే చెందినట్టి కౌమారమునాటి ఛాయాచిత్రమును యౌవనమునాటి ఛాయా చిత్రమును జూపి యాతడే యీతం డని చెప్పి నప్పుడు కౌమారరూపమే యౌవనరూపమును, యౌవనరూపమే కౌమారరూపమునుగా గ్రహింపము గదా. రెండురూపములలో నున్నత డొక్కం డని యాశువుగ బోధ గలుగును.

కౌమారయౌవనజరాప్రాప్తియట్లు దేహి దేహాంతర ప్రాప్తియు దేహరంగమునందు ప్రదర్శనమును బొందును.

ఒక్కయుపాధికే జెందిన యింద్రియగోచరముగాని యొకానొకగుణమునకు నయ్యుపాధికి జెంది మన మెఱిగినవైన గుణముల నుపమించిన యెడల విషయము రసవంతమై యఃకళింత సులభం బగును.

వర్తమానదేహమును దేహి విడనాడుటతో దేహాంతరప్రాప్తి ప్రారంభ మగు నది చావను పేర వ్యవహారము నడచునది దేహమున జేతనత గోల్పుచ్చు నిది గౌమారాదులు గానబడు నట్లు కంటికి గానబడుచావు యొక్క జాడే.

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యవస్థలును దేహివే. మెలకువ దేహ మెఱుంగదు, కలత నిదురను దేహ మెఱుగదు, గాఢనిద్ర నెఱుగదు.

అయఃపిండము తప్తమై నిప్పుబంతియైన చొప్పుగా దేహ మాత్మాంశ యావేశించిన పిమ్మట నహంకారతాదాత్మ్యముచే జేతనగల దైనదివలె నగును. దేహము దేహికి దనయభిమతానుభవములకై వరించిన రంగస్థలము. దేహ మేదశయందుగూడ జడమే. చేతనత లేని జడద్రవ్యమూర్తి చచ్చుట యుండదు. అది గావున దేహాంతరప్రాప్తి దేహమునకుగాక దేహి కయినయట్లు కౌమారాదిదశలుగూడ దేహికి జెందినవి యగును.

దేహము సుషుప్తియందు జడము స్తంభించి యుండును. కలం గను నిద్రయందు జడము, కలయం దీ దేహావయవములు బనివినవు. దేహము మెలకువయందుగూడ జడమే. పరాకుగ నున్న వేళ నాజడత్వము దెలియవచ్చును. అబ్బుడు చేత నున్న వస్తువు జాఱవిడుచుట సంభవించును. దీనికి ప్రతీకారము దేహము గైకోదు. అప్పుడు నీసన్నిధి గొఱవడి, స్వప్న సుషుప్తులు లేక జాగ్రత యను నవస్థయందున్న దన్న దేహము జడమే యని వెల్లడియైనది. దేహరంగమున జూపట్టు ప్రదర్శనములవలన

నందు చైతన్యవంతుడు వేఱొకడు గలడని తేటపడుచున్నది. ఆతడే దేహి.

ఎవ్వాడు భాషించు నెవ్వ డాకర్ణించు నట్టి దేహికి దేహాంతర మేపోలికగా బ్రాప్తించు చున్న దన్నది యిచటి విషయము గాదు. దేహి దేహాంతరమును వేనిని బొందినయట్లు పొందుచున్నదో సామ్యము చెప్పినట్లైన దేహి గుర్తునకు దగులును.

న త్వే వాహం జాతు నాసం
న త్వం నేమే జనాధిపాః
న చైవ న భవిష్యామః
సర్వే వయ మతఃపరమ్.

ఈ శ్లోకమునకు దేహపరముగ నర్థ మతు కదు. ఏ దేహము చచ్చి మరల కడుపునబడి పుట్టెను? ఈ శ్లోకవిషయము దేహిపరమై చెల్లును. తరువాతిదైన దేహినో ఽస్మిన్ యని యారంభించిన శ్లోకమున నిస్సంశయముగా దేహముగాక న త్వే వాహ మను పైశ్లోకమున బ్రస్తావించిన దేహి సుజ్ఞేయము గావుట సక్రమము.

దేహి కలుగును మఱి లేకపోవును. కలుగుటనగ దేహోపాధిని దాల్చుట, లేకపోవుటనగ దేహి దేహోపాధిని వదలి వెడలి పోవుట. నిత్యజాతము నిత్యమృతము నన్నను దేహిశాశ్వతత్వము దెలుపు నవసరమున గీతలయందే దేహియొక్క జాడ దేహమున కంటె వేఱై యుండుట లెస్సగా స్ఫురించుటకు దేహాంతరప్రాప్తిప్రజ్ఞ మెఱసి యిట్టు లుపమించుటయినది.

యథా నరః జీర్ణాని వాసాంసి విహాయ అపరాణి నవాని గృహ్ణాతి తథా దేహీ జీర్ణాని శరీరాణి విహాయ అన్యాని నవాని సంయాతి తెలిసినవిషయము నుపమానముగ జెప్పి తెలియని దేహియొక్క జాడ చూపుటయినది. దేహియొక్క శాశ్వతత్వమును బ్రకటపఱచుట యిందలి యాశయము.

అట్లు తెలిసినవిషయము నుపమానముగ జెప్పి తెలియరానివిషయమును దెలియజెప్పిన పద్ధతిగ దెలియనివిషయమైన దేహియొక్క దేహాంతరప్రాప్తికి దెలిసినవిషయమైన దేహి కౌమారయౌవనజరాప్రాప్తి యుపమింపబడినది. ఈ సూటికి గానిచో వాసాంసి జీర్ణాని యని చదువుశ్లోకమును మించి దేహినో ఽస్మిన్ యని చదువుశ్లోకము చెప్పెడిపాఠవిశేష మేమి?

జన్మమృత్యుజరాదుఃఖమోక్షము దేహిపరమైన విషయముగా గీతలయందే కల ప్రమాణ మిదిగో!

గుణా నేతా నతీత్య త్రీన్
దేహీ, దేహసముద్భవాన్
జన్మమృత్యుజరాదుఃఖై
ర్విముక్తో ఽమృత మశ్నుతే.

దేహ మమృతత్వము నందదు. దేహము భస్మాంతము. దేహి పుట్టుచుం జచ్చుచు నుండు.

"అహం త్వం సర్వే వయం నాసం న జాతు, నభవిష్యామః న చ." ఇట్లు నిత్యుండైన దేహికి జన్మమృత్యువులవలె జరయు వర్తింపగా కౌమారయౌవనములుగూడ దేహికి వర్తించును.

జన్మమృత్యుజరాదుఃఖై ర్విముక్తో ఽమృత మశ్నుతే యనుటచే దేహికి దుఃఖమోక్షణమే చెప్పబడిన దన్నచో నింకొక ప్రమాణమున్నది.

"జరామరణమోక్షాయ మా మాశ్రిత్య యతన్తియే తే బ్రహ్మ త ద్విదుః." ఇట్లు దుఃఖమును బేర్కొనక సూటిగ జరామరణ

మోక్షణము వక్కాణింపబడినది. మరణ మోక్షణము దేహమునకు లేదు. అట్లే జరా మోక్షణమును దానికి గాదు. భస్మాంతవంత మగు దేహ మది తా నుండిన గదా జరా మరణమోక్షణలాభమును బడయును?

కౌమారయౌవనజరాప్రాప్తి యీలాగు దేహిపర మనిన యెడల దేహినః యథా కౌమారం యౌవనం జరా తథా దేహాంతర ప్రాప్తిః యనక దేహినో ఽస్మిన్ యథా దేహే యన నేల నన్నచో కౌమారయౌవన జరాప్రాప్తి ప్రాకృతబుద్ధిచొప్పున అస్మిన్ దేహే = దేహమునకు గాక, యీ దేహము నందలి దేహినః = దేహికి నని స్ఫురింప గొల్పుటకు.

కాని దేహో కూడ దలపింప జేయుటచే జాగృతి స్ఫుటమై యయిన దేదో చీకటిలోని వెలుగనుబోలి ప్రకటిల్లును. గుణా నేతా నతీత్య యని చాలింపక దేహసముద్భవాన్ అనుటయు నిట్టిపాటిదే. గుణము లాత్మకు లే వనుస్ఫురణ గలుగుటకు గుణాన్దేహ సము ద్భవాన్ అనబడెను.

మఱొక యుదాహరణము—దేహీ నిత్య మవధ్యో ఽయం దేహే సర్వస్య యనుశ్లోక మున సర్వస్య దేహీ అవధ్యః యనిన జాలదా, సర్వస్య దేహీ యనుటవలన నంతవంతము లైన దేహములవలెగాక దేహి యవధ్య మని స్ఫురణ గలుగుటకే. అట్లు కాదేని దేహీ దేహేసర్వస్య యనక దేహీ సర్వస్య యనిన జాలును. హృది సర్వస్య విష్ఠితమ్ అని యట్టి ప్రయోగ మున్నది.

సత్యమై సూక్ష్మమై గుప్తమైన పరవస్తు స్థితిప్రతిపాదనకు గానిదాని నూది బోధ సేయుట విడిచిన మార్గాంతరము లేదు. ఆత్మబోధకు ననాత్మనుగూర్చియే నొరాడును. ఆత్మజ్ఞాన లాభమునకు "నేతి నేతి" దీక్షావాక్యము.

సూక్ష్మమైన దేహి నూహం దెలియుటకు నంతవంతమైన దేహమును దలపింపంబోలును.

భగవంతుఁడే పరమగురువు

జైత్రశ్రీ

ఈశ్వర స్సర్వ భూతానాం
హృద్దేశే ఽర్జున తిష్ఠతి,
భ్రామయన్ సర్వభూతాని
యన్త్రారూఢాని మాయయా
తమేవ శరణం గచ్ఛ
సర్వభావేన భారత,
తత్ప్రసాదా త్పరాం శాన్తిం
స్థానం ప్రాప్స్యసి శాశ్వతమ్.

అర్జునా, ఎల్లభూతములకు నియామకుఁడైన యీశ్వరుఁడు ప్రాణుల హృదయములం దున్న వాఁడై జంత్రగాఁడు బొమ్మల నాడించురీతిగ మాయచేత జీవుల భ్రమింపఁజేయుచున్నాఁడు. నీ వా సర్వేశ్వరుని సర్వవిధముల శరణు పొందుము. ఆ జగద్గురుని యనుగ్రహమున నాత్మశాంతిని, అమృతత్వమునుఁ బొంద గలవు. ఇది శ్రీకృష్ణభగవానుని యాదేశము.

"వృథాకంఠక్షోభం వహసి తరసా
తర్కవచసా,
పదాంభోజం శంభో ర్భజ పరమసౌఖ్యం
వ్రజ సుధీ."

ఓయి, పండితుఁడా, తర్కశాస్త్రవాక్యములచే వ్యర్థముగ నేల గొంతు చించుకొనెదవు? పరమేశ్వరుని పాదపద్మముల భజింపుము. పరమానందము ననుభవింపుము. ఇది యాదిశంకరుల యభ్యర్థనము.

"ధరణిలోపల నాలాలు తత్త్వములను
నవలనై యున్న తత్త్వంబు నెవ్వఁ డెఱుఁగు
శివుఁడు గురురూపమున వచ్చి చెప్పకున్నఁ

పరమేశ్వరుఁడు గురురూపమును ధరించి వచ్చి యథార్థము నెఱుఁగింపకున్న నీ భౌతికవృత్తమున కవ్వలిదైన పరమాత్మ తత్త్వము నెవ్వఁడు దర్శింపఁగలఁడు? ఇది సదానందుల ప్రవచనము.

"సర్వవ్యాపియై, కృపామూర్తియగు సర్వేశ్వరుఁడు తన్ను ప్రేమించు భక్తునియెడ దయఁదలఁచి యతని యోగ్యతను బట్టి గురురూపమున వ్యక్తమగుచుండును. ఆ పరమాత్మరూపుఁడగు గురువు శిష్యుని సరియగు మార్గమున నడిపించుచు నాత్మసాక్షాత్కారము గల్గువఱకు సాయపడును." ఇది మహర్షి రమణుని మహావాక్యము.

ఇట్టి ప్రవచనములఁబట్టి సచ్చిదానంద స్వరూపుఁడగు భగవంతుఁడు సర్వప్రాణుల హృదయకమలములం వెలయుచున్నాఁడనియు, భగవంతుఁడే మనకాశ్రయింపఁదగినవాఁడనియు, భగవత్కృపవినా శుష్కతర్కవేదాంతముల నాత్మదర్శన మలభ్యమనియు, భగవంతుఁడే పరమగురువనియు, నన్యుఁ డెవ్వఁడును యథార్థము నెఱుఁగింప సమర్థుఁడు కాఁజాలఁడనియు, మనము గ్రహింపఁగలము. "స పూర్వేషామపి గురుః కాలే నానవచ్ఛేదాత్." ఈశ్వరుఁడు త్రికాలాబాధితుఁడగుటచే సనాతనాచార్యులకుగూడ గురువై యున్నాఁడన్న పతంజలి వచనమునకు భాష్యమునిట్లు జెప్పుచు శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు "మానవగురువులైనను, దేవగురువులైనను గురువులందఱును దేశకాలబద్ధులే కనుక త్రికాలాబాధితుఁడగు నొక పరమగురువు కలఁడని మన మంగీకరింపక తీరదు. అఖండజ్ఞాన స్వరూపుఁడగు భగవంతుఁడే యట్టి పరమగురువని విశదీకరించియున్నారు. ఆ పరమగురుని గురుత్వ మెట్టిదో విచారింతము. మానవుఁడు సర్వదా సర్వదుఃఖనివృత్తిని బరమానందప్రాప్తి నన్వేషించును. ప్రకృతిబద్ధుఁ డగుటచే వాని యన్వేషణము భార్యాపుత్రాది బాహ్యవిషయములయందు వర్తించుచు సుఖదుఃఖమిశ్రిత వికృతజీవనమును బ్రసాదించును. ప్రాపంచిక విషయములలోఁ దనవాంఛా పరిపూర్తిఁ బొందలేమిని భ్రమాస్పదమగు నిట్టి జీవిత విలాసమున నసంతృప్తి ప్రబలి యతనిదృష్టి నిరవధికానందనిలయుఁడగు భగవంతుని వైపునకు మరలును.

పూర్వజన్మార్జిత మహాత్ముల ప్రబోధములవలననో యతని కొకనాటికి భగవన్మార్గము గోచరించును. భక్తిభావము దృఢమగుకొలఁది క్రమముగ విషయాదుల నతనికి గల ప్రీతి సడలును. అజ్ఞానపుపొరలు పలుచబడిపోవును. భగవత్ప్రేమ హెచ్చును. భగవంతుని ముఖాముఖిఁ జూడవలె నను వాంఛ ప్రబలును. కాని భగవద్దర్శనము కాక, దుఃఖము కలుగును. భగవత్కాంక్షతోపాటి దుఃఖమును బ్రబలమగును. తుదకది యొక దివ్యోన్మాదముగఁ బరిణమించును. అప్పటినుండి భగవత్కృప వానిపైఁ బ్రసరింప నారంభించును. భగవంతుఁడే గురురూపమున భక్తునిఁ బరిపాలింపఁ బ్రసన్నుఁ డగుచుండును.

ఇందులకు భగవంతునివాక్యములే ప్రబల సాక్ష్యములు.

"తేషాం సతతయుక్తానాం
భజతాం ప్రీతిపూర్వకం
దదామి బుద్ధియోగం తం
యేన మా ముపయాన్తి తే
తేషా మే వానుకమ్పార్థ
మహ మజ్ఞానజం తమః
నాశయా మ్యాత్మభావస్థో
జ్ఞానదీపేన భాస్వతా."

నిత్యము నాయందాసక్తి కలిగి విశ్వాసపూర్వకముగ భజించు భక్తులకు నన్నుఁ బొందు జ్ఞానమార్గమును నేను జూపుదును. భక్తుల కృతార్థత కొఱకు వారి హృదయములం దున్న నేను ప్రకాశకమైన జ్ఞానదీపమును వెలిగించి యజ్ఞాన మనెడి యంధకారమును నశింపఁ జేయుదును. అనగా గురురూపమున వారిని కృతార్థులఁ జేసెద నని భావము. భక్తునకు భగవదాచార్యకమునఁ బరమపవిత్రత ఘటిల్లును. పవిత్రతవలనఁ జిత్తము చాంచల్యముడిగి సాధనలం దేకైక లక్ష్యముగలది యగును. అప్పటినుండి ధ్యానయోగము ప్రారంభ మగును. ఈ స్థితియందు జ్ఞానస్వరూపిణియగు కుండలనీశక్తి మేల్కొని యూర్ధ్వనాడీగమనమును ధారాళముగ సాగించును. తఱచు భక్తునకు దివ్యానుభూతులు కలుగుచుండును. ఈ దివ్యానుభూతులు భ్రమరకీటన్యాయమున సాగివచ్చు భగవంతుని భక్తుని గురుశిష్యసంబంధమును సూచించుచుండును. శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసకు పంచవటిలో నొకనాఁడు ధ్యానసమయమున గలిగిన దివ్యానుభూతినిగూర్చి వా రేమి సెల విచ్చిరో గమనింతము. "ఈ శరీరమునుండి చింతనిప్పుల వంటి ఎఱ్ఱని కన్నులు గల యొక నల్లని మనుష్యుఁడు బయటకు వచ్చి తప్పఁ ద్రావినట్లు తూలుచు నా యెదుటఁ దిరుగ నారంభించెను. మఱికొంతసేపటికి శాంతాకారుఁడై కాషాయ వస్త్రము ధరించి చేతిలోఁ ద్రిశూలము పట్టుకొని యున్న మనుష్యుఁ డొకఁడు నాలోనుండి వచ్చెను. ఈ సన్న్యాసి మొదటివానిని తన త్రిశూలముతోఁ జంపివేసెను. ఆఱు నెలలనుండి నన్నుఁ బీడించుచున్న యొడలిమంట లీదృశ్యము కనఁబడిన కొలఁదినాళ్లలోఁ బోయినవి." ఆ త్రిశూలధారియగు దివ్యసన్న్యాసియే భగవంతుఁడు. దీనిఁబట్టి భగవంతుఁడు బాహ్యాభ్యంతరముల గురురూపమున ప్రత్యక్షమై సాధకుని యజ్ఞానరూపపాపపురుషుని బరిహరించి జ్ఞానమార్గమున సుశిక్షితుని గావించునని నిర్ధారణ మగుచున్నది. ఈశిక్షణమున బాహ్యమునుండి భక్తుని మనస్సు నంతర్ముఖము గావించుటయు నంతరమునుండి దాని నాత్మ సాన్నిధ్యమున కాకర్షించి మాలిమి గావించుకొనుటయు నతి ప్రసిద్ధములు. ఇట్లు సుశిక్షితుఁడైన భక్తుని ధ్యానస్థితి పరిపూర్ణతకు వచ్చునప్పు డతనికిఁ దన్మయత సిద్ధించును. తన్మయతయందు భగవంతుఁడు భక్తునకు సాలోక్య సామీప్య సారూప్య సాయుజ్యములను చతుర్విధ ముక్త్యనుభూతులను బ్రసాదించును. తన్మయ మన నెట్టిదో గమనించి భగవంతుఁ డెందు భక్తునకా యనుభూతుల నెట్లు గలిగించునో విచారింతము.

మనస్సు రూపరహితమైనది. ఏవిషయమున నది వ్యాపించునో యా విషయాకారమును బొందును. మన స్సేవిషయాకారమును బొందునో యా విషయానుభూతి మనకు కలుగును. లేనిచో నా యనుభూతి గలుగదు. మన మన స్సెక్కడికో పోయినప్పుడు మనయెదుట నున్న భగవన్మూర్తి మనకు గోచరింపదు.

మనస్సు తిరిగి వచ్చి నేత్రేంద్రియముద్వారా బహిర్గతమై యీ భగవన్మూర్తియందు వ్యాపింపనప్పుడా మనస్సు తన్మయ మగును. అనగా తద్రూప మగును. అప్పుడు భగవద్రూపము గోచరించును. ఇట్లే ధ్యానస్థితియందితరములనుండి పరావృత్తమైన మనస్సు ధ్యేయార్థమును బొంది జపాపుష్పసాన్నిధ్యము గల స్ఫటికమణివలెఁ దన్మయమగును. మనస్సు తన్మయ మగునేని మనమును దన్మయుల మగుదుము. కారణము మనస్సునకు వలెనే మనకు (ఆత్మకు) నెట్టి యాకారమును లేదు. మన స్సే యాకారమును బొందిన మనము నట్టి యాకారమును బొందుదుము. మన స్సే యాకారము నందకున్న మనకు నెట్టి యాకృతియు నుండదు. సుషుప్తియే యిందులకుఁ దార్కాణము. ''యచ్చిత్తః తన్మయో భవతి గుహ్య మేతత్సనాతనమ్.'' చిత్తము శివునియందు వ్యాపించిన శివాకారమును బొందును. చిత్తమునకు శివాకార మేర్పడిన మనకును శివాకార మేర్పడును. దీనినే శ్రీ నారదమహర్షి భక్తిసూత్రములందు 'తన్మయతాసక్తి' యని నుడివిరి. దీనినే గీతయందు భగవానుఁ డనన్యయోగ మని పేర్కొనిరి. ''మయి చానన్యయోగేన భక్తి రవ్యభిచారిణీ.'' అనన్యయోగముచే నగు భక్తియే అవ్యభిచారిణీభక్తి. ఇది యే యేకత్వరూపమైన సమాధియోగమునుండి చలింపని భక్తి. శ్రీ వివేకానందస్వామివారు తన్మయత్వమునుగూర్చి ''అఖండప్రేమజ్యోతి సాన్నిధ్యములోఁ దాను తద్రూపమై ప్రేమ, ప్రియవస్తువు, ప్రేమికుఁడు నను మూఁడు నొక్కటియే యన్న భావ ముదయించి తన్మయత్వము జెందు ట''ని వివరించియున్నారు. అనగా ధ్యానము, ధ్యేయము, ధ్యాత యను త్రిపుటి నశించి కేవలస్థితి సిద్ధించు టని భావము.

తన్మయతాసక్తి, తాదాత్మ్యాసక్తి, తత్పరత, తద్రూపత, అనన్యత లనునవి పర్యాయ పదములు. తన్మయత సిద్ధించిన భక్తునకు భగవంతుఁ డతిసన్నిహితుఁ డగును. ఈ దశకు వచ్చునప్పటికే భక్తుని ధ్యానయోగము సంయమస్థితికి వచ్చును. ''త్రయ మేకత్ర సంయమః'' ధారణధ్యానసమాధుల సామ్యావస్థ సంయమ మని భావము. సూచిక అయస్కాంతమునందు వలె భక్తుని మనోవృత్తి లక్ష్యార్థమును బొంది స్థిరపడుచుండును. అయస్కాంతస్పర్శచే నినుమున కయస్కాంతలక్షణము సుంత సిద్ధించినట్లు భగవల్లక్ష్యమును స్పృశించిన చిత్తమునకుఁ దల్లక్షణమగు దివ్యజ్ఞాన మొకింత కలుగును. సంకల్పమాత్రమున భక్తునకు భగవల్లోకదర్శనము కలుగును. తద్విలాసములు కన్నులఁగట్టిన ట్లగుచుండును. ఇట్టి దివ్యానుభూతియే సాలోక్యానుభూతి. పోతన్నగారి యనుభూతియందే ''అల వైకుంఠపురంబులో నగరిలో నామూలసౌధంబుదాపల'' నన్న పద్యము ననువదించిరి. ఇఁక సామీప్యానుభూతి యన ''సంకీర్త్యమానః శీఘ్రమే వావిర్భవతి, అనుభావయతి చ భక్తాన్.'' అని నారద భక్తిసూత్రములు. కీర్తించిన వెంటనే భగవంతుఁడు ప్రత్యక్షమై భక్తుల నానందపరవశులఁ జేయును. శ్రీరామకృష్ణుఁ డాత్మార్పణ నిష్ఠతో నోతల్లీ, యనఁగనే జగజ్జనని సాక్షాత్కరించి మందహాసమున నాయన నాశీర్వదించెడిది. భక్తుఁడు భగవంతునితోడను భగవంతుఁడు భక్తునితోడను బరస్పర మీదశయందు సంభాషించుకొనుట గమనింపఁదగినది. భగవత్సౌందర్యదర్శనమున నతఁడు కామినీకాంచన ముఖ్యజగత్సౌందర్యముల కతీతుఁ డగును. భక్తి పరమభావమును బొందును. ''పునర్విశ్లేష

భీరుత్వం పరమా భక్తి రుచ్యతే.'' భగవ
ద్వియోగభయమే పరమార్థభక్తి. ఇందు
భక్తుఁడు భగవత్సాన్నిధ్యము నెడఁబాయఁ
జాలఁడు. క్రమముగ నతఁడీ సామీప్యానుభూతి
నతిక్రమించి భగవత్సాన్నిధ్యబలమున సూర్య
సన్నిధిని సూర్యకాంతమణివలె సారూప్యాను
భూతినిఁ బొందును. జయవిజయు లిట్టి సిద్ధిఁ
బడసి శంఖచక్రగదాదిచిహ్నములనొప్పి విష్ణు
రూపులై విలసిల్లిరి. హనుమద్వ్యాసులును
శ్రీరామకృష్ణుఁ డిట్టి యనుభూతి నందెను.
భక్తుఁ డీదశను బొందునంత సంయమసిద్ధి పరి
పూర్తి నంది ధారణాధ్యానములు సమాధి
యందు లయించును. అనగా ధారణాధ్యాన
ములు లోపించి సమాధిమాత్రమే భాసించును.
పతంజలి ''తజ్జయాత్ ప్రజ్ఞాలోకః'' అని
సంయమసిద్ధివలన జ్ఞానోదయలాభము నభి
వర్ణించియున్నాఁడు. భక్తునిచిత్తము సర్వజ్ఞత్వ
మునఁ బ్రకాశించును. ఈ స్థూలప్రపంచము
భగవంతుని స్థూలదేహముగను, అపంచీకృత
పంచభూతాత్మకమగు హిరణ్యగర్భతత్త్వ
మాయన సూక్ష్మదేహముగను, అవ్యాకృత
మగు నీశ్వరతత్త్వ మాయన కారణదేహము
గను, దోచుటయేగాక తన స్థూలదేహ
మాయన స్థూలదేహముగను, దన సూక్ష్మ
దేహ మాయన సూక్ష్మదేహముగను, దన
కారణదేహ మాయన కారణదేహముగను,
దా నాయనగను నున్నట్లు విచిత్రమగు నద్వైత
భావ ముదయించును. ఇట్టి యనన్యభావమే
సాయుజ్యముక్తి. దీని ప్రసాదించుటకే భగ
వంతుఁడు భక్తునియెదుట నాచార్యరూపమునఁ
బ్రత్యక్ష మగును. ''బ్రహ్మైవాచార్యరూపే
ణావతిష్ఠతే'' అని శ్రుతి చాటుచున్నది. ఈశ్వ
రుఁడు దక్షిణామూర్తియై వచ్చి సనకాదులకు
జ్ఞానోపదేశ మొనర్చుటయే యిందులకు నిద
ర్శనము. భక్తుఁడు తాను మానవుఁడ నను
కొనుచు భగవంతునిఁగూడ నట్లే దివ్యమానవ
వాకృతిలో భావించి యట్టి భగవంతునితో
సంబంధ మేర్పఱచుకొనును. ఈ సంబంధము
బంధహేతు వగును. దీనిని బరిష్కరించుట
కీశ్వరుఁడు గురురూపమునఁ బ్రత్యక్షమై యతని
సరియగు మార్గమునకుఁ ద్రిప్పి యాప్రతిబంధక
మును దొలఁగించి యాత్మసాక్షాత్కారము
గల్గు పర్యంతము సాహాయ్యపడును. ఇందుల
కీ క్రిందివిషయము గమనార్హము. శ్రీరామ
కృష్ణున కపరోక్షానుభూతినిఁ గలిగింప గురు
వద్వైతసిద్ధాంతమును శాస్త్రప్రమాణములతో
నుపపాదించుచు నామరూపాత్మకజగత్తు నతి
క్రమించి నిర్వికల్పమగు నాత్మతత్త్వమున
నిమగ్నుఁడవు కమ్మని బోధించెను. కాని
రామకృష్ణునకు శ్రీలోకేశ్వరీరూపము సత్య
ముగఁ దోచుచు నతని యద్వైతసిద్ధికిఁ బ్రతి
బంధక మయ్యెను. తన కట్టి సిద్ధి కలుగ దని
నిరుత్సాహపడు శిష్యునిఁ బ్రోత్సహించి వికల్ప
స్థితినుండి నిర్వికల్పస్థితికిఁ బ్రబోధించుచు నట
నున్న గాజుపెంకు నతనిఫాలమునఁ గ్రుచ్చి
గురు విట దృష్టి నిలుపు మనెను. రామకృష్ణుఁ
డట్లొనర్చి ప్రతిబంధకమై తోచు నాలోకేశ్వరీ
రూపమును జ్ఞానఖడ్గమున విదళించి నిర్వికల్ప
సమాధినిమగ్నుఁడై యాత్మసాక్షాత్కారమును
బడసెను. భగవంతుఁడు మానవగురురూప
మునఁ బ్రసన్నుఁడై స్వాశ్రితులను మోక్షప్రతి
బంధములనుండి యుద్ధరించు ననుట కింతకంటె
నిదర్శన మేమి కావలెను? ఇట గురు వన
స్థూలదేహ మని కాదు. హృదయస్థుఁడై
తోచు పురుషుఁ డని భావము. ఆత్మసాక్షా

త్కారమును బొందిన యొకశిష్యుఁడు గురువుతో నిట్లనుచున్నాఁడు. "అసంఖ్యాకమైన జన్మలకు గుటియైన నాహృదయాంతరాళములలో నున్న యేకైకసత్యవస్తువు మీరే యని యిప్పుడు గ్రహించితిని. తాము మానవరూపము ధరించి నాయెదుటఁ బ్రత్యక్షమై నా యజ్ఞానమును సమూలముగఁ దొలఁగించినారు." దీనినిబట్టి స్వస్వరూపజ్ఞానమును బడసిన సిద్ధపురుషుఁడే గురురూపమున నున్నది భగవంతుఁ డని గ్రహింపఁ గల డని తేలుచున్నది. ముముక్షువు దురదృష్టవశమున నట్లు గ్రహింపకున్న నతనిప్రయత్నము నిష్ఫలమగు నను తలంపున శాస్త్రము "గురుర్బ్రహ్మా గురుర్విష్ణు ర్గురు ర్దేవో మహేశ్వరః గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః" గురువు బ్రహ్మ, గురువు విష్ణువు, గురువు మహేశ్వరుఁడు, గురువు కేవల నిర్గుణనిర్విశేష పరబ్రహ్మ మని భగవద్భావము నుపదేశించుచున్నది. త్రిముఖములు షడ్భుజములు గలిగి మాలాకమండలు డమరు త్రిశూల శంఖచక్రధారియై అవధూతరూపమునఁ బ్రకాశించు దత్తాత్రేయావతార మీ ప్రమాణవచనమునకు దృష్టాంతము.

గురురూపమున నిట్లు స్వాశ్రితభక్తజనుల ననుగ్రహించి స్వస్వరూపజ్ఞానప్రాప్తి పర్యంతము గురుత్వము వహించుచున్న పరమేశ్వరుఁడే మనకు శరణ్యము. ఆ కరుణామయుఁడు భక్తమణి నుద్దేశించి "మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు, మామే వైష్యసి సత్యం తే ప్రతిజానే ప్రియోఽసి మే." నాయందు మనస్సు నిలిపి భక్తితో నన్ను భజింపుము. నాకు నమస్కరింపుము. నీ వట్లు చేసితివేని నన్నే పొందఁగలవు. నీవు నాకు ప్రియుఁడవు. నీకు సత్యమును జెప్పితి నని ప్రతిజ్ఞ చేయుచున్నాఁడు. ఈ ప్రతిజ్ఞావాక్యమును వ్యాఖ్యానించుచు శంకరభగవత్పాదులు "ఏవం భగవతః సత్యప్రతిజ్ఞత్వం బుద్ధ్వా భగవద్భక్తేః అవశ్యం భావి మోక్షఫలం అవధార్య భగవచ్ఛరణైకపరాయణో భవేత్" భగవంతుని ప్రతిజ్ఞ సత్యమైన దనెడి సంగతి తెలిసికొని భగవద్భక్తుఁడు మోక్షమనెడి ఫల మవశ్యము కలుగు నని నిర్ధారణ చేసికొని భగవచ్ఛరణాగతి పరమలక్ష్యముగఁ గలవాఁడు కావలె నని వివరించిరి. కావున భగవచ్ఛరణాగతి మన కర్తవ్యము. అదియే యిహపరపరమసుఖాస్పదము. భగవంతుఁడే పరమగురువు.

"జగదీశ్వరు డెవడో అతడు ఒక్కొక్కరికిని బోధించును. ఈ జగత్తును సృజించినవాడును, సూర్యచంద్రులను ప్రజలను జంతువులను తక్కిన సకల ప్రాణులను సృజించినవాడును, వానికి జీవనాధారములను అమర్చినవాడును, బిడ్డల కందరికి తల్లిదండ్రులనొసగి ఆ బిడ్డలను పోషించుటకు వలసిన ప్రేమను ఆ తల్లిదండ్రులకు కలిగించినవాడును ఎవడో అతడు బోధించును. ఇన్నింటిని చేసిన సర్వేశ్వరుడు తన్నారాధించు మార్గమును ప్రజలకు చూపడా? వారికి బోధింపవలసిన అక్కఱ ఉన్నచో, అతడే గురువు అగును."

—శ్రీరామకృష్ణుడు.

పరిప్రశ్నము

[జిజ్ఞాసువుల ప్రశ్నకు శ్రీమత్తపస్యానందస్వాముల జవాబు]

ప్రశ్న : "పూర్వము ఎవడు రాముడుగ ఉండెనో, ఎవడు కృష్ణుడుగ ఉండెనో అతడే ఇప్పుడు ఈ దేహమున రామకృష్ణుడుగ ఉన్నాడు, కాని మీ వేదాంతార్థమున కాదు" అని శ్రీరామకృష్ణుడు చెప్పెనట. ఇది మన కర్థ మగు టెట్లు?

జవాబు : (గతసంచిక తరువాయి) పూర్వము ఎవడు రాముడుగ ఉండెనో, ఎవడు కృష్ణుడుగ ఉండెనో అతడే రామకృష్ణుడుగ నున్నాడు అనునది గురుదేవుని వాక్యమున పూర్వభాగం. హిందూమత సంప్రదాయంలో ఎదిగిన వానికి పై వాక్యంలో భక్తిసంబద్ధములైన గూఢార్థాలు పెక్కులు స్ఫురిస్తాయి. హిందువులు భజించు అవతారాలలో అన్నిటికంటె ముఖ్యమైనవి రామావతారమున్నూ కృష్ణావతారమున్నూ. ఆధునిక చరిత్రకారుని దృక్పథంలో రాముడున్నూ కృష్ణుడున్నూ చారిత్రక యుగానికి మునుపటివారు. కాబట్టి చాలమంది హిందువులు రాముని కృష్ణుని చరితములను గూర్చి చెప్పేటప్పుడు వాని నిజాన్ని గూర్చి సంకోచం చెందుతారు, 'పంచతంత్రి' 'ఈసబు' కట్టుకథలను కథ లని పేర్కొన్నట్లుగా, ఆ యితిహాసపురాణాలను కూడ కథ లని పేర్కొంటారు. ఆ రాముడను నేనే ఆ కృష్ణుడను నేనే అని చెప్పుకోవడం మూలాన ఆ రెండు అవతారాలును చారిత్రకసత్యాలే అని గురుదేవుడు స్థిరపరుస్తున్నాడు. వారి చారిత్రికాంశములు ఇప్పటి ఇతిహాసాలరూపంలో కవులసూక్తుల ద్వారా మనకు అందునప్పుడు కొంత పెంపకం కొంత అతిశయోక్తి ఉండవచ్చు. గ్రంథశైలి చరిత్రగ్రంథాలశైలి కానంత మాత్రంచేత అవి నవలలు మున్నగువానివలె కేవలం కల్పితకథలని తలంచకూడదు. శ్రీరాముడూ శ్రీకృష్ణుడూ మహాపురుషులు, వారిలో రూపొందిన ఆదర్శములను శక్తిని ఇతిహాసాలు మనకు అందజేస్తున్నాయి. జాతిసమష్టి చిత్తంమీద ఆ మహాపురుషుల కుండే ప్రభావం ఈ యితిహాస గ్రంథాలలో రూపొందింది.

ఈ ఆశయం అంగీకరించిన ట్లైతే, శ్రీరామ చరితము శ్రీకృష్ణచరితము శ్రీరామకృష్ణ చరితము అనేవి ఒక్క పుస్తకంలోని మూడు అధ్యాయాలు అవుతాయి. శ్రీరామకృష్ణుడు శ్రీరాముని శ్రీకృష్ణుని ధ్యానించి, దాస్య-వాత్సల్య-మాధుర్యభావాలలో సాధన సాగించాడు. ఆ అవతారమూర్తులు ఆయనకు ప్రత్యక్షం అయ్యారు, ఆయనలో ఐక్యం చెందారు. ఈ సాధనానుభవాలవల్ల ఆ అవతారమూర్తుల యథార్థత్వమును, వారితోడి శ్రీరామకృష్ణుని ఐక్యమును నిరూపితము లైనవి.

ఈ మూడు అవతారమూర్తులను పరిశీలించినప్పుడు, ప్రతిమూర్తికిన్ని గల ఒక ప్రత్యేకతను వారి ప్రత్యేకతలు పరస్పరము పూరకములు అనుటయు మనం గుర్తిస్తాం. ఆదర్శమానవత్వం గుండ దివ్యతను చూపినవాడు శ్రీరాముడు. పౌరుషము సత్యపరత ధర్మము మున్నగు సకల కల్యాణగుణాలకున్నూ శ్రీరాము డాదర్శం. "కోన్వస్మిన్ సాంప్రతం లోకే గుణవాన్ కశ్చ వీర్యవాన్"—ఇత్యాదిగా సకల శుభగుణ సంపన్ను డగు ఆదర్శపురుషుడు ప్రస్తుతం ప్రపంచంలో ఎవడు అని వాల్మీకి నారదుని ప్రశ్నించాడు. శ్రీరాముడే అట్టి ఆదర్శపురుషుడు అని చెప్పి నారదమునీంద్రుడు ఇట్లు ప్రస్తుతించాడు :— "నీవు కీర్తించిన గుణములు అనేకములు, దుర్లభములు. ఆ గుణములు గల నరుని తెలిసికొని

చెబుతున్నాను, విను. ఇక్ష్వాకువంశ ప్రభవుడు రాము డను పేర విఖ్యాతుడు, నియతాత్ముడు, మహావీర్యుడు, ద్యుతిమంతుడు, ధృతిమంతుడు, వశీ, బుద్ధిమంతుడు, నీతిమంతుడు, వాగ్మి, శ్రీమంతుడు, శత్రునిబర్హణుడు, విపులాంసుడు, మహాబాహువు, కంబుగ్రీవుడు, మహాహనుడు, మహోరస్కుడు, మహేష్వాసుడు, గూఢజత్రుడు, అరిందముడు, ఆజానుబాహుడు, సుశిరుడు, సులలాటుడు, సువిక్రముడు, సముడు, సమవిభక్తాంగుడు, స్నిగ్ధవర్ణుడు, ప్రతాపవంతుడు, పీనవక్షుడు, విశాలాక్షుడు, లక్ష్మీవంతుడు, శుభలక్షణుడు, ధర్మజ్ఞుడు, సత్యసంధుడు, జనహితరతుడు, యశస్వీ, జ్ఞానసంపన్నుడు, శుచి, వశ్యుడు, సమాధిమంతుడు, ప్రజాపతిసముడు, ధాత, రిపునిషూదనుడు, జీవలోకరక్షకుడు, ధర్మపరిరక్షకుడు, స్వధర్మరక్షకుడు, స్వజనరక్షకుడు, వేదవేదాంగతత్త్వజ్ఞుడు, ధనుర్వేదనిష్ఠుడు, సర్వశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞుడు, స్మృతిమంతుడు, ప్రతిభావంతుడు, సర్వలోకప్రియుడు, సాధువు, అదీనాత్ముడు, విచక్షణుడు, నదులచే సముద్రమువలె సాధువులచే సదా అధిగతుడు, ఆర్యుడు, సర్వసముడు, సోముని వలె సదైకప్రియదర్శనుడుడు, సర్వగుణోపేతుడు, కౌసల్యానందవర్ధనుడు, సముద్రగంభీరుడు, హిమవత్పర్వతధీరుడు, విష్ణుసదృశవీర్యుడు, క్రోధమున కాలాగ్నిసదృశుడు, క్షమయందు పృథివీసమానుడు, త్యాగమందు కుబేరునివంటివాడు సత్యమునందు అపర ధర్మదేవత.''

దివ్యతలో మరొకవైపు శ్రీకృష్ణునిలో అగపడుతుంది. ఆదర్శమానవత్వంగుండా కనిపించే దివ్యత కాదతనిది; ఎటువంటి పరిసరములచేత గాని పరిస్థితులచేత కాని వికృతి నొందని దివ్యత శ్రీకృష్ణునిది. 'నదినదాది ప్రవాహములచే నింపబడుతున్నప్పటికిని తనహద్దు మీరనిదై సముద్ర మెట్లు తనలోనికి వచ్చు జలము లన్నిటిని గ్రహించుచు కొంచెమైన వికృతినొందకుండునో, అట్లే శబ్దాదిసమస్తవిషయములను గ్రహిస్తున్నప్పటికీ కొంచెమైనను వికృతి నొందక యుండు యోగి శాంతినిబొందును''. ఇది భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడే చెప్పిన వాక్యం. ఇందుకు లక్ష్యం ఆయనచరిత్రమే. శత్రువు లతనిని అత్యంత భయద్వేషాలతో దరిశారు. కాళీయసర్పం తన కోరలవిషంతో ఆయన్ను సత్కరించింది. యశోదానందులు ఆయన్ను తమ వాత్సల్యానికి లక్ష్యంగా చేసికొన్నారు. గోపికలు ఆయన్ను, ప్రియుని సంశ్లేషానికై తహతహపడు ప్రియురాండ్రతృష్ణతో సమీపించారు. భక్తియుక్తులగు ప్రజలు ప్రభువు నాశ్రయించినట్లు వృష్ణులు ఆయన్ను ఆశ్రయించారు. ఇందులో ఒక్కొక్కరిని వారివైఖరి కనుగుణంగా చేరదీసి తన పావనశక్తిచే అందరిని ఏకరీతిగా శ్రీకృష్ణుడు పరిణతి నొందించాడు. శ్రీకృష్ణుని తండ్రిగానో ప్రభువుగానో శిశువుగానో సఖునిగానో భర్తనుగానో కాముకునిగానో పరమ శత్రువుగానో—ఎట్లైనా భావించవచ్చు. ఆ భావంలో ఉద్దామధ్యానగరిష్ఠత ఎవరికి కుదురుతుందో వారు యోగులును వేదాంతులును అగు మహర్షులు చెందు పరమపదమునే చెందుతారు. మానవులు శ్రీకృష్ణుడు ఉపదేశించిన భక్తిమార్గమును తన నడవడిలో ఆయన చూపిన నిస్సంగత్వమును అనుసరించాలి, ఆయన చేసిన పనులను అనుకరించకూడదు. ఈ లోకంలో మంచిని చెడుగును కూడా గ్రహించే అగ్నివంటివాడు శ్రీకృష్ణుడు. ఆయన ప్రతిపని లోకమున కొక విశిష్టశ్రేయమును

సాధించేందుకు చేశాడు కాని, తన పనుల నితరులు అనుకరించేందుకు ఉద్దేశించలేదు. విశ్వశ్రేయముకై శివుడు విషమును త్రాగినాడు. ఆగరళ మాయనకు కంఠాభరణమై ఉంది. సామాన్యమానవుడు ఆ విషంలో ఒకచుక్కను నోట వేసికొన్న చస్తాడు. ఆ విషపానంవలె శ్రీకృష్ణుని చేష్టితములను అనుకరణసాధ్యములు కావు. చేతనలు అనుసరించవలసింది శ్రీకృష్ణుని 'ఉపదేశము'ను, శ్రీరాముని 'అనుష్ఠానము'ను.

శ్రీరామకృష్ణుడొక విశిష్టావతారం: ఆయన ఉపదేశాలూ శిరోధార్యాలే, ఆయన నడవడియూ జగదనుసార్యమే. ఆదర్శసన్న్యాసియు ఆయనే, ఆదర్శ గృహస్థూ ఆయనే. ఇన్ని విశిష్టతలు మూర్తీభూతములైన జీవితపువిలువలను బట్టి, ఆయన అందరికీ ఆదర్శం అయ్యాడు. దాస్యవాత్సల్యాది సకలభావాలను తన అనుష్ఠానంలో చూపి ఆయన నిరూపించాడు. హిందూ పారమార్థికసంప్రదాయంలో శ్రీకృష్ణుని స్థానం నిరవధికాతిశయం. ఆ పూర్ణావతారుని ఈనాటి మానవతతిని కలిపే కొలికిపూస శ్రీరామకృష్ణుడు. వైరాగ్యంలోనూ భగవత్తృష్ణలోనూ శ్రీరామకృష్ణుడు వెలయించిన 'మానా' పాటి లేనిది. అందులో ఒక లక్షాంశం చాలు మానవుని జీవితాన్ని ధన్యమొనర్చడానికి.

ఆయనకు 'శ్రీరామకృష్ణు' డనే పేరు పెట్టిందెవరో ఎవ్వరికీ సరిగా తెలియదు. వేదములు అపౌరుషేయములు కాబట్టి వాని ఆవిర్భావం దివ్యం. అట్లే 'శ్రీరామకృష్ణ' నామమును. మనసు తెలిసి, మానవు లెవరూ పెట్టింది కాదు. ఈయనకు ప్రాచీనావతారము లన్నిటితో సంబంధం కలుప సంకల్పించిన లోకజననియే శ్రీరామకృష్ణనామమును ఎన్నుకొన్నదని ఎంచవలె. హిందువులకు ఆదర్శమైన దివ్యావతారాల స్వరూపం సరిగా అర్థం కావాలంటే ఆలాంటి సంబంధం నెలకొల్పబడవలె. శ్రీరామ-శ్రీకృష్ణ-శ్రీరామకృష్ణుల విలువలను వేఱు వేఱుగా చెప్పాలంటే ఇట్లు చెప్పవచ్చు :-శ్రీరాముడు వీరవతంసుడైన ధార్మికప్రభువు. శ్రీకృష్ణుడు 'గహనశీలుడు'. శ్రీరామకృష్ణుడు తపస్వి, భక్తిపరాయణుడు. ఐతే ఆదర్శమానవుడైన శ్రీరాముడున్నూ, రాజనిర్మాతయు గోపికావల్లభుడును అయిన శ్రీకృష్ణుడును తపస్వియైన శ్రీరామకృష్ణుడును ఒక్కరే అన్నప్పుడు మాత్రం జిజ్ఞాసువుల కిది అగాధదివ్యమర్మం! కాబట్టి 'ఎవడు పూర్వము రాముడో, కృష్ణుడో, అతడే ఈ దేహమున రామకృష్ణుడు' అనెడి శ్రీరామకృష్ణసూక్తి, భారతీయభగవచ్ఛాస్త్రాభివృద్ధిలో ఒక గొప్పమెట్టును సూచిస్తుంది.

ధ్యాన మది యెంతో, భక్తి దానంతె గలుగు,
భక్తి యది యెంతో, ప్రాప్తియుం బరంగునంతె,
సర్వమూలము చూవె విశ్వాస మిలను
అమ్మకాళి పాదములను అమృతసరసి
నోలలాడుచు నాహృది యొప్పునేని,
పూజ యేల? నివేదనలో పుణ్య!
లన్నియును నేల నాకింక నరసి చూడ?

శ్రీరామకృష్ణసూక్తిసుధ. పు. 58.

శ్రీమదోంకారానందస్వాముల మహాసమాధి

…ణ్ణ సంస్థకు ఉపాధ్యక్షులలో ఒకరైన శ్రీమదోంకారానందస్వాములు తమ డెబ్బైయేడవసంవత్సరమున కంకూర్గచ్చి యోగోద్యాన కేంద్రంలో 1973-వ సంవత్సరం మే నెల 8-వ తేది మంగళవారంనాడు మధ్యాహ్నానంతరం 4 గంటల 50 నిమిషాలకు మహాసమాధి నొందారనుట భక్తులకు మిత్రులకు అందఱికీ అత్యంతవిషాదవార్త. మే 8-వ నాడే వారి దేహమును బేలూరు మఠాని చేర్చారు, దహనసంస్కారం మఱునాడు జరిగింది.

గీర్వాణసారస్వతంలోను శాస్త్రవాఙ్మయంలోను వారి అగాధపాండిత్యం సుప్రసిద్ధం. వారు 1919-వ సంవత్సరంలో భువనేశ్వర మఠంలో చేరారు. ఆధ్యాత్మికజీవితంలోనికి ప్రవేశం మాతృశ్రీశారదాదేవినుండియే పడయుగాంచిన ధన్యాత్ములు వారు. సర్వమఠాధ్యక్షుల పరంపరలో రెండవవారగు శ్రీ శివానందస్వాముల (మహాపురుష మహారాజుల) వారు వారికి 1923 లో సన్న్యాసదీక్ష ఒసగినారు. బేలూరుమఠంలో మేనేజరుగా చిరకాలం ఉండి, వారు 1944లో వారణాసిలో అద్వైతాశ్రమయాజమాన్యమును వహించారు. 1951-వ సంవత్సరంనుండి వారు కంకూర్గచ్చి యోగోద్యానానికి అధ్యక్షులుగా ఉండినారు. 1929 లో వారు శ్రీరామకృష్ణమఠ ధర్మకర్తలలో ఒకరుగను శ్రీరామకృష్ణమిషను పాలకపరిషత్తులో ఒకసభ్యులుగను ఎన్నికోబడ్డారు. 22-2-1968-వ తేదినాడు శ్రీరామకృష్ణసంస్థలో గల ఉపాధ్యక్షపదవులు రెంటిలో ఒకదానిని వాఉ అధిష్ఠించారు. ఏకాగ్రభక్తితో వారు సంఘుసేవ చేశారు. వారి మహోజ్జ్వలవైరాగ్యమున్నూ మహోన్నతాధ్యాత్మికసిద్ధులున్నూ యుపసన్న్యాసులకూ ఆధ్యాత్మికజీవితంలో క్రొత్తగ అడుగిడినవారికీ నిరంతరోత్సాహప్రదములుగా ఉండేవి.

గురుదేవుని శ్రీచరణసన్నిధిలో వారు పరమవిశ్రాంతి పడయుదురు గాక.

వార్తలు - విశేషాలు

శ్రీ చైతన్యజయంతి

మదరాసు శ్రీరామకృష్ణ మఠంలో 18-3-1973 తేదినాడు శ్రీ చైతన్య జయంతి కొనియాడబడింది.

విష్ణుసహస్రనామానుసంధానంతో ఉత్సవం ప్రారంభ మైంది.

ప్రొఫెస్సరు సి. ఎస్. రామకృష్ణన్ గారు సదస్యులకు స్వాగతవందనసమర్పణం కావించారు.

తర్వాత అణ్ణా ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యం గారు శ్రీచైతన్య మహాప్రభుని జీవితోపదేశాలనుగూర్చి తమిళంలో ప్రసంగించారు, రకరకములైన వారు శ్రీచైతన్యుని సంపర్కప్రభావంచేత ఏలాగు మార్పొందారో, ఆయన సంకీర్తన సందేశాలు ప్రజల హృదయాలను ఎట్లు అమోఘరీతిలో మరులుగొల్పాయో వివరించి, శ్రీసుబ్రహ్మణ్యంగారు, చైతన్యదేవుని యాత్రిలను నిరంతర మహానుభావానుభూతిని ప్రస్తుతించారు.

ప్రొఫెసరు కె. శేషాద్రిగారు ఆంగ్లంలో ఉపన్యసిస్తూ, చైతన్యదేవుని ప్రేమశక్తిని అనుగ్రహప్రభావమును విశదీకరించారు, శుష్కసాధనలకంటె సమగ్రశరణాగతికి ప్రాముఖ్యం హెచ్చు అనెడి శ్రీచైతన్యుని సిద్ధాంతమును తేటపరిచారు.

సభాధ్యక్ష్యం వహించిన శ్రీ విమలానంద స్వాములవారు శ్రీకృష్ణసంకీర్తన మహిమను, నిర్విరామ జపస్మరణముల పరమ ప్రయోజనమును నొక్కి వక్కాణించారు.

మద్రాసు మైలాపూరు శ్రీరామకృష్ణమఠ ధర్మవైద్యశాల

1971-72 వ సంవత్సర నివేదిక

ఈసంవత్సరంలో అలోపాతిక్, హోమియోపాతిక్ శాఖలు రెంటిలో కలిసి వైద్య సాహాయ్యం పొందినవారి సంఖ్య 1,56,504. నేత్రవ్యాధితో బాధపడే పేదలకు ఈవైద్యశాలలోని నేత్రశాఖ వరప్రసాదంగా పనిచేసింది. చికిత్స పొందినవారి సంఖ్య 14,754. ఆధునిక పరికరసంపన్నమైన శ్రోత్ర - ఘ్రాణ - కంఠ శాఖలో వైద్యసాహాయ్యం పొందినవారి సంఖ్య 10,121. ఎక్స్‌రే శాఖలో 377 రోగులు ఆదరింపబడ్డారు. శిశువైద్యశాఖలో కొన్ని ప్రత్యేక చికిత్సలు కావింపబడ్డాయి. దంత వైద్యశాఖ సకలపరికరసంపన్నం. అందు చికిత్స చేయించుకొన్నవారి సంఖ్య 7,456. పరిశోధనాలయంలో 591 వేర్వేరు దినుసులు పరిశోధింపబడ్డాయి.

రోగబాధితులగు ప్రజలకు ఈలాంటి వైద్యసేవ సమకూర్చడం ఎంతో ధనసాధ్యం కాబట్టి ఉదారమహాజనులున్నూ ప్రభుత్వం వారున్నూ విరాళాలిచ్చి సహకరించాలి.

గ్రంథపరిచయం

శ్రీరామనామ మాహాత్మ్యము

కీర్తిశేషులైన శ్రీ ఎన్. వేంకటస్వామి నాయుడుగారి యెడను వారిసతీమణియైన శ్రీమతి జానకమ్మగారి యెడను భక్తిపూర్వకంగాను వారి జ్ఞాపకచిహ్నంగాను వారి సంతానంచే భక్తులఉపయోగార్థం శ్రీకోనతల్లి ఆశీస్సులతో ముద్రిత ప్రకటితమైనది ఈ పుస్తకం. ఇందు రామనామం అనే మకుటంతో అమృత మధురములైన 302 పాదాల 'వృషభగతి-రగడ'లో రామనామమాహాత్మ్యం ప్రస్తుతమైనది. ఆదియందు చేర్చబడ్డ ధ్యానశ్లోకాలు అంతమందు చేర్చబడ్డ మంగళశ్లోకాలు ఆ మాధుర్యానికి ఉపబృంహకములుగ ఉన్నాయి. ఈ పుస్తకం కావలసినవారు "శ్రీ ఎన్. వేణుగోపాల్ 1-10-129 అశోకనగర్, ముషీరాబాదుపోస్టు, హైదరాబాదు 20" అనే చిరునామాకు వ్రాసి ఉచితంగా తెప్పించుకోవచ్చు.

భగవదాశ్రయము

(ఖండకావ్య సంపుటి)

రచయిత : చక్రవర్తుల పద్మనాభశాస్త్రి. ప్రకాశకులు: అనంతపద్మనాభ ప్రచురణలు, కాటవరం, రాజమండ్రి తాలూకా. పుటలు 41, వెల రూ. 1-00.

ఈ ఖండకావ్యసంపుటిలో గద్యపద్యములు కలిసి మొత్తము 220 ఉన్నవి. ఇవి భగవదాశ్రయప్రభావాన్ని తెలుపుతూ తత్త్వార్థ బోధకములైన కథలు రెండు, శ్రీకృష్ణసందేశము, యోజనగంధి, కలియుహిను — అనే శీర్షికల క్రింద అమరిఉన్నవి. ఇందు పద్యపాద సంఖ్యానియమం తఱచు అతిక్రాంతమైనా, పద్యరచనాభ్యాసం అభినివేశంతో సాగింపబడింది. బ్రహ్మశ్రీ అత్తంకి వేంకటశాస్త్రిగారు తమ అభిప్రాయంలో తెల్పిన రీతిగా — ఈ రచయితగారి పద్యరచన భవిష్యత్కాలంలో మెఱుగుదేఱవచ్చు.

ప్రభాకర్

రామకృష్ణమిషను

త్రిపురలో వఱదబాధితులకై సాహాయ్యకార్యక్రమం

విన్నపం

ఇటీవల త్రిపురలో వఱదలవల్ల వాటిల్లిన కష్టనష్టం మహాజనులందఱూ ఎఱిగిందే. ఎందఱో ప్రాణాలను కోల్పోయ్యారు. వేలాది ప్రజలు సర్వస్వం పోగొట్టుకొని నిలువ నీడ లేనివా రయ్యారు. వఱదలచే విధ్వస్తములైన ప్రాంతాలలో ప్రజలకు అన్నం - వస్త్రం - తలకు నీడ ఔషధములు మొదలగునవి జరూరుగా సరఫరా చేయవలసిఉన్నది.

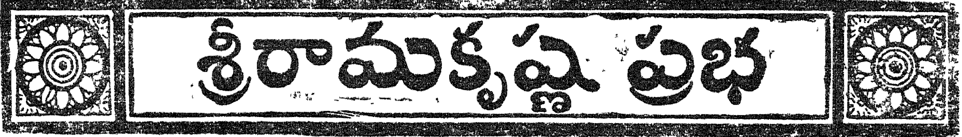
బాంగ్లాదేశకష్టనివారణ, గుజరాతమహారాష్ట్రప్రాంతాలలో వఱపుకాటకాలచే పీడితులైన ప్రజలకు సాహాయ్యకార్యక్రమం అనేడి దుర్వహబాధ్యతలను నిర్వహిస్తున్న రామకృష్ణమిషనువారు త్రిపురలో వఱదబాధితులకు ఆదుకోవలసిన జరూరావశ్యకతయు ఏర్పడింది.

ఈ సాహాయ్యసేవాకార్యక్రమాన్ని మేము చులుకుగా నెఱవేర్పగలందులకై మాకు తోడ్పడవలసిందని ఉదారమహాజనులను ప్రార్థిస్తున్నాం. విరాళాలను వస్తురూపంగా గాని రొక్కరూపంగా గాని ఈ క్రింది కేంద్రాలకు అందజేస్తే కృతజ్ఞతతో స్వీకరించి రసీదు అందజేస్తాం.

1. రామకృష్ణమిషను, బేలూరుమఠము, 711-202 హౌరా, పశ్చిమబెంగాలు.
2. అద్వైతాశ్రమం, 5 డెహిఎన్టాలిరోడ్డు, కల్కత్తా 700-014
3. ఉద్బోధనఆఫీసు, ఉద్బోధన లేన్, కల్కత్తా 700-003
4. రామకృష్ణమిషను, ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ కల్చర్, గోల్పార్కు, కల్కత్తా 700-029
5. రామకృష్ణమిషన సేవాప్రతిష్ఠానం, 99 శరత్బోసు రోడ్డు, కల్కత్తా 700-026

బేలూరు మఠం
మే 26, 1974

గంభీరానందస్వామి
జెనరల్ సెక్రెటరి

ఇరువది మూడవ సంపుటము

౧౯౭౨ జూలై పరీధావి ఆషాఢము మొదలు ౧౯౭౩ జూన్ ప్రమాదీచ జ్యేష్ఠము వఱకు

సంపాదకులు :

శ్రీ చిద్ఘనానందస్వామి.

శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము, ఎమ్.ఏ., బి.ఓ.ఎల్.

శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

సాలుచందా రూ. 5. విడిసంచిక 50 పైసలు.

అకారాది విషయానుక్రమణిక

భక్తియోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించురీతిని, అమోఘవచనములతో, విమర్శకదృష్టితో శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవారిందు విపులముగా ప్రదర్శించి యున్నారు. మూలగ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడి యున్నవి.

121+4 ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

మూడవ ముద్రణము ! ఇప్పుడే వెలువడినది !

రాజయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు న్యూయార్కు పట్టణములో రాజయోగమునుగూర్చి కావించిన వివిధోపన్యాసములు. ద్వితీయభాగము—రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజలయోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

(320+8 పుటలు) ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

సంపాదకులు : శ్రీ చిద్ఘనానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము

శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-21) న ముద్రింపబడి,

శ్రీ బోధస్వరూపానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.